

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI CAŁOŚCIOWEJ

LO_R

III Liceum Ogólnokształcące
Rzeszów

Podkarpacki Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Rzeszowie

Przebieg ewaluacji:

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole (lub placówce) przez wizytatorów do spraw ewaluacji.

Ewaluacja polega na zbieraniu i analizowaniu informacji:

- o efektach działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki (na podstawie danych informujących o wynikach pracy szkoły (lub placówki) odzwierciedlonych w umiejętnościach, zachowaniach, postawach, działaniach uczniów i w osiągniętych przez nich rezultatach na różnego rodzaju testach, egzaminach),
- o procesach zachodzących w szkole lub placówce (na podstawie danych, które informują o procesach i działaniach zachodzących i podejmowanych w szkole (lub placówce), a decydujących o sposobie funkcjonowania, charakterze szkoły (lub placówki) i przede wszystkim prowadzących do pożądaných efektów),
- o funkcjonowaniu szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów (na podstawie danych informujących o sposobie współpracy ze środowiskiem i funkcjonowaniu w środowisku oraz wykorzystaniu tych zasobów w procesie nauczania i uczenia się),
- o zarządzaniu szkołą lub placówką (na podstawie danych informujących o sposobach zarządzania decydujących o jakości działań podejmowanych w szkole lub placówce).

Ewaluacja ma na celu zebranie informacji i ustalenie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego.

Szkoła lub placówka może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę lub placówkę.

Opis metodologii:

Badanie zostało zrealizowane w dniach 06-12-2012 - 29-06-2013 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli Marek Dworak, Bolesław Staworowski, Maciej Stopa.

W trakcie ewaluacji w placówce zbierano informacje pochodzące z wielu źródeł - dyrektora, uczących w szkole nauczycieli, innych pracowników, uczniów, rodziców, partnerów szkoły i przedstawicieli organu prowadzącego. Do gromadzenia danych wykorzystano metody ilościowe (ankiety w wersji elektronicznej i papierowej), jakościowe (wywiady indywidualne, grupowe, obserwację i analizę źródeł zastanych). Zestawienie metod, technik doboru próby i liczby osób, które wzięły udział w badaniach znajduje się w tabeli poniżej.

Wywiady grupowe zostały przeprowadzone po realizacji i analizie ankiet, pełniąc wobec nich funkcję wyjaśniającą.

Kategoria badanych/źródła danych	Metoda/technika	Sposób doboru próby	Wielkość próby/liczba obserwowanych jednostek
Dyrektor szkoły	Indywidualny wywiad pogłębiony	nd	nd
	Ankieta elektroniczna (CAWI)	nd	nd
Nauczyciele	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Szkoła, w której pracuję"	Badanie na próbie pełnej	45
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Nauczyciele zróżnicowani pod względem stażu, nauczanego przedmiotu i pracy w zespołach zadaniowych oraz pedagog szkolny	0
Pracownicy niepedagogiczni	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Pracownicy inni niż nauczyciele	0
Uczniowie	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Moja szkoła"	Badanie na próbie pełnej uczniów klas rok niższych od najstarszych	238
	Ankieta elektroniczna (CAWI) "Mój dzień"	Badanie na próbie pełnej uczniów najstarszych klas	230
	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele trzech ostatnich roczników, dobrani losowo oraz przedstawiciele samorządu szkolnego	9
Rodzice	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele rady rodziców i rad klasowych, reprezentujący różne roczniki oraz wszyscy chętni	10
	Ankieta audytoryjna (PAPI)	Badanie na próbie pełnej rodziców uczniów klas rok niższych od najstarszych	416
Partnerzy szkoły, przedstawiciele organu prowadzącego	Wywiad grupowy zogniskowany (FGI)	Przedstawiciele organu prowadzącego i instytucji wskazanych przez dyrektora jako partnerzy	10
Obserwacja zajęć			6
Obserwacja zajęć pozalekcyjnych			
Obserwacja szkoły		Na zewnątrz, przed i po lekcjach, podczas przerw, podczas zajęć pozalekcyjnych	nd
Analiza danych zastanych			

Informacja o placówce

Nazwa placówki	III Liceum Ogólnokształcące
Patron	Cyprian Kamil Norwid
Typ placówki	Liceum ogólnokształcące
Miejscowość	Rzeszów
Ulica	Szopena
Numer	11
Kod pocztowy	35-055
Urząd pocztowy	Rzeszów
Telefon	0177482870
Fax	
Www	www.3lo.rzeszow.pl
Regon	00024702500000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	878
Oddziały	24
Nauczyciele pełnozatrudnieni	52
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	16
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	5
Średnia liczba uczących się w oddziale	36.58
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	16.88
Województwo	PODKARPACKIE
Powiat	Rzeszów
Gmina	Rzeszów
Typ gminy	gmina miejska
Liczba mieszkańców	
Wysokość wydatków na oświatę	
Stopa bezrobocia	

Wprowadzenie: obraz placówki

III Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida w Rzeszowie to szkoła, która umiejętnie i skutecznie łączy tradycję z nowoczesnym pojmowaniem wyzwań, jakie przed nią stoją. Powstała w 1911 r., obejmuje dzisiaj 24 oddziały, w których łącznie uczy się 872 uczniów. Sięgając swymi korzeniami początku ubiegłego wieku, z należytą starannością i troską realizuje program harmonijnego współistnienia najlepszych cech dawnej i obecnej epoki.

To, co minione, nie przebrzmiało jednak w zakresie wartości, jakie pielęgnuje i wzmacnia, kształtując właściwe postawy współczesnego pokolenia. Wymagania, jakie stawia obecny system edukacji wzbogaca o najważniejsze wzorce.

Wyrazem tych starań jest m.in. pilność, z jaką szkoła zabiega o nadanie swej siedzibie wszelkich cech plasujących ją wysoko wśród najbardziej zadbanej miejsc przeznaczonych na edukację młodzieży. Systematyczna modernizacja obiektu i planowo prowadzone remonty przyczyniły się do nadania Liceum walorów zarówno praktycznych, jak i estetycznych. Jego usytuowanie niemal w centrum miasta, nieopodal uczęszczanych szlaków komunikacyjnych nie traci nic ze swej atrakcyjności, wręcz przeciwnie – przyciąga uwagę.

Piękno samego budynku oraz jego otoczenia to jeden z elementów pozytywnie oddziałujących na środowisko, w którym kwitnie życie społeczności uczniowskiej nastawione na budzenie właściwej motywacji do nauki i osiąganie upragnionych celów oraz zyskiwanie przyjemnych doświadczeń. Nowoczesna baza lokalowa szkoły, jej wyposażenie w sprzęt i pomoce dydaktyczne mogą zaspokoić oczekiwania nawet najbardziej wybrednych i ambitnych uczniów. Pracownie multimedialne, w liczbie ośmiu, siłownia, nowoczesne i wielofunkcyjne boiska sportowe dają sposobność, by w pożądanym formie ukształtować proces dydaktyczny. Przygotowane do pracy i nauki z zastosowaniem najnowszych technologii, wychodzą naprzeciw potrzebom społeczeństwa informacyjnego. Baza dydaktyczna Liceum pozwala bowiem wzmocnić aspiracje młodzieży, zdolnej do pokonywania trudności na drodze do rozpoznawania własnych predyspozycji i uzdolnień oraz pogłębiania zainteresowań poznawczych. Wdrażanie do korzystania z nowoczesnych rozwiązań zachęca młodych ludzi do samodzielnych poszukiwań różnych źródeł informacji i wiedzy oraz nabywania kompetencji przydatnych na rynku pracy.

W osiągnięciu tych celów pomogła realizacja „Programu rozwoju III LO w Rzeszowie” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Trwający dwa lata projekt (od października 2009 r. do września 2011 roku), największy na Podkarpaciu, przyniósł naszej szkole wiele korzyści wynikających z prowadzenia działań, których efektem było podniesienie poziomu jakości zarządzania szkołą i wzrost skuteczności kształcenia. Liceum może się poszczycić bardzo dobrymi wynikami nauczania, w tym zdawalnością matur w granicach 100 %, a także wysokim wskaźnikiem w zakresie tzw. Edukacyjnej Wartości Dodanej. Nie brakuje też osiągnięć w konkursach przedmiotowych, np. z geografii, języków: francuskiego i niemieckiego oraz sukcesów sportowych, takich jak siódme miejsce w Mistrzostwach Polski „Licealiady” w koszykówce dziewcząt. Ważnym elementem w pracy III Liceum było także nawiązanie współpracy z gimnazjum w Traben-Trarbach w Niemczech, organizacja spotkań z młodzieżą ze szkoły średniej Ofek z kibucu Evron z Izraela oraz realizacja programu „Comenius”. Wszystkie te przedsięwzięcia niewątpliwie wpłynęły na poprawę efektywności nauczania, a sam proces uczyniły ciekawszym.

Szkoła zabiega o uformowanie takich cech absolwenta, które sprzyjać będą jego wewnętrznemu doskonaleniu oraz zdolności do właściwego funkcjonowania w grupie rówieśniczej, społecznej, obywatelskiej, w narodzie. Dbą zatem o upowszechnianie idei społeczeństwa otwartego, uczy wrażliwości, szacunku i tolerancji wobec drugiego człowieka.

Liceum pozostaje również w bliskim kontakcie ze swymi wychowankami, którzy chętnie wspierają powstałe w nim inicjatywy kulturalne oraz angażują się w działania prospołeczne i edukacyjne.

Ważnym wydarzeniem stało się więc powołanie Stowarzyszenia na rzecz rozwoju III Liceum pod nazwą „Norwid”. Jego szeregi zasilają zarówno absolwenci, jak i pracownicy szkoły. Wspólnie podejmują działania zmierzające do wzmocnienia jej pozycji jako wartościowej i liczącej się placówki edukacyjnej. Dzięki współpracy udało się zapewnić godne tej rangi obchody 100 – lecia Liceum, które odbyły się w 2011 r.

W ramach swych kompetencji Stowarzyszenie otacza opieką młodzież uzdolnioną lub oczekującą wsparcia materialnego. Nagrody i stypendia przez nie ufundowane dają uczniom szansę na zaspokojenie aktualnych potrzeb i indywidualny rozwój.

Dobrze układa się także współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym, m.in. z Radą Osiedla Śródmieście, z Rzeszowskim Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta, zwłaszcza w odniesieniu do wydarzeń o charakterze kulturalnym, takich jak np.: Dzień Papieski, Święto Paniagi i inne. Imprezy artystyczne bądź sportowe czy charytatywne podejmowane wspólnie łączą wokół wyższych celów oraz tworzą koloryt lokalny tej części miasta.

Liceum chętnie udostępnia swe podwoje nie tylko przy okazji Dnia Otwartego, Rzeszowskich Dni Kultury Szkolnej, które zgromadziły uzdolnioną artystycznie młodzież z całego Podkarpacia już po raz 20. w tym roku szkolnym, ale

także dla cyklicznych imprez środowiskowych, takich jak : Giełda Staroci, Giełda Mineralów i Wyrobów Jubilerskich. Szkoła stale współtowarzyszy instytucjom kulturalnym i oświatowym, w tym Radiu Via i Radiu Rzeszów, TVP Rzeszów, GC Nowiny czy wyższym uczelniom w tworzeniu współczesnego oblicza naszego miasta i regionu. Nie zaniedbuje także działań promujących Liceum, które cieszy się dużą popularnością wśród młodzieży.

Wszystkie te posunięcia zmierzają do ukształtowania jak najbardziej korzystnych warunków do nauki i rozwoju uczniów, którzy związali swoje plany na przyszłość z III Liceum.

Zachęcamy Państwa do przeczytania raportu z ewaluacji zewnętrznej.

Wyniki ewaluacji:

Obszar: Efekty

Wymaganie: *Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe*

Komentarz:

W szkole analizuje się wyniki egzaminu maturalnego z wykorzystaniem różnych metod, a podejmowane działania wynikające z wniosków przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia.

Przedstawiona argumentacja świadczy o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

W szkole przeprowadzana jest analiza wyników egzaminów zewnętrznych. Z wywiadu z nauczycielami dowiadujemy się, że uczyący analizują wyniki indywidualnie i zespołowo w ramach zespołów samokształceniowych i podczas zebrań rady pedagogicznej. Zwracają uwagę na wyniki z egzaminów zewnętrznych poszczególnych uczniów, porównując je z wynikami w mieście, województwie i w kraju. W szkole działa komisja ds. analizy egzaminów maturalnych, w swojej pracy wykorzystuje analizator matur. Opracowana analiza służy do wyciągnięcia wniosków i podejmowane są działania naprawcze. Prowadzona jest też analiza wyników uczniów "na wejściu" i "wyjściu" ze szkoły - EWD. O wynikach informowana jest rada pedagogiczna. Ankietowani nauczyciele podali, że znają wnioski z analizy wyników egzaminów maturalnych z poprzedniego roku szkolnego - 44 z 45 odpowiedziało: tak, otrzymałem pełną informację, 1z 45 - brak odpowiedzi. Pan dyrektor stwierdził w wywiadzie, że w szkole łączy się dwie strategie: przeprowadza się analizę na poziomie wyników pojedynczych uczniów, analizę na poziomie zespołów klasowych.

Analiza jest prowadzona w celu poprawy jakości pracy szkoły. Nauczyciele stwierdzili w wywiadzie grupowym, że analiza wyników egzaminów zewnętrznych służy: określeniu efektów nauczania, mocnych i słabych stron, pozwala wybrać środki zaradcze, służy powstaniu programu efektywności kształcenia, przekazaniu informacji zwrotnej dla środowiska. Z wywiadu z dyrektorem dowiadujemy się, że analiza wyników egzaminu maturalnego ma na celu poprawę jakości pracy szkoły, poprzez ocenę skuteczności systemu oddziaływań edukacyjnych, sprawdzenie efektywności stosowanych metod i form pracy i ewentualną zmianę, czyli modyfikację procesu kształcenia. Analiza pozwala na uzyskanie informacji o słabych stronach pracy dydaktycznej, wprowadzenia korekty poprzez: zwrócenie większej uwagi na kształtowanie pewnych umiejętności, rozwiązywanie określonych typów zadań, przeznaczenie większej liczby godzin na treści programowe. Poprzez analizę wskaźnika EWD stwierdza się, czy u uczniów nastąpił przyrost wiedzy, czy placówka jest szkołą sukcesu. Analiza, na podstawie danych z OKE w Krakowie, pozwala na porównanie osiąganych wyników z wynikami innych szkół w Rzeszowie, powiecie rzeszowskim ziemskim, województwie podkarpackim oraz w kraju.

Wnioski z analizy są wdrażane. Z wywiadu z dyrektorem dowiadujemy się, że wdrażane są wnioski pochodzące z analiz, np.: przeprowadzenie testów kompetencji "na wejściu" z języka angielskiego: dokonano podziału uczniów na grupy w zależności od stopnia znajomości języka, organizowanie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych z obowiązkowych przedmiotów maturalnych: utrzymanie bardzo wysokiego poziomu zdawalności egzaminu, zwiększenie liczby godzin z matematyki: utrzymanie bardzo wysokiego poziomu zdawalności w czasie tego egzaminu, organizowanie "próbnych matur": wysokie wyniki w czasie egzaminów. Nauczyciele w ankiecie (44 z 45) określili, że wnioski z analizy wykorzystują w swojej pracy dydaktycznej: zwracanie uwagi na treści nauczania wspólne z przedmiotami maturalnymi, podkreślenie ważności umiejętności łączenia wspólnych treści w różnych przedmiotach, poprawności wypowiedzi ustnych i pisemnych, organizacja dodatkowych zajęć, indywidualnych i grupowych konsultacji. Organizowane są lekcje powtórzeniowe, doskonalili się umiejętność czytania ze zrozumieniem, tworzenia własnych tekstów, analiza i interpretacja wyników. Uczniowie mają więcej zadań domowych i sprawdzianów. Więcej czasu poświęca się na te części materiału, które wypadły najslabiej, zmieniane są metody pracy. Uczniowie są mobilizowani do większej motywacji i aktywności w swojej pracy, więcej czasu poświęca się uczniom zdolnym oraz mającym problemy w nauce, doskonalone są techniki uczenia się, aby uczniowie byli w stanie sami rozwiązywać najtrudniejsze problemy. W czasie lekcji wychowawczych i na

spotkaniach z rodzicami przekazywana jest analiza wyników. W czasie zajęć różnicuje się techniki pracy, np. praca grupowa, w zespołach zadaniowych, proponowane są materiały pozapodręcznikowe umożliwiające uczniom zdobycie praktycznych umiejętności, co pozwoli im na osiągnięcie lepszych wyników. Modyfikowane są treści programowe, które sprawiają uczniom największą trudność, wykorzystywane są zadania maturalne w czasie lekcji, omawiane są arkusze maturalne, doskonalą się umiejętności, które wypadły najslabiej na próbnej maturze, dba się o kulturę języka. Wskazywane są uczniom inne źródła informacji, sposób ich wyszukiwania, konsultacje w czytelni dotyczące referatów i przygotowania do matury. Porównuje się frekwencję na zajęciach z osiągnięciami w czasie egzaminów, zadania maturalne i powtarzające się błędy służą do konstrukcji zadań na sprawdzianach, prac domowych, zwraca się uwagę na treści trudne i problemowe.

W szkole stosuje się jakościowe i ilościowe metody analizy. W wywiadzie dyrektor stwierdził, że stosuje się ilościową analizę informacji z egzaminu maturalnego, która dotyczy: poziomu zdawalności, wyników z poszczególnych przedmiotów na poziomie podstawowym i rozszerzonym. Na podstawie uzyskanej informacji z OKE Kraków porównuje się osiągnięcia w egzaminie na poziomie Rzeszowa, województwa i kraju, przeprowadza się analizę porównawczą średnich wyników klas z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego w skali staninowej. Analizie jakościowej poddawane są następujące informacje: łatwość zadań, zadania stwarzające uczniom największe problemy oraz wyniki w zakresie wymagań i umiejętności oraz ocena staninowa szkoły. Prowadzi się również analizę porównawczą wyników szkoły w danym roku szkolnym z wynikami lat poprzednich, porównuje się wyniki i przyrost wiedzy - EWD. Zespoły przedmiotowe nauczycieli, poszczególni nauczyciele indywidualnie oraz rada pedagogiczna przeprowadzają analizę wyników porównując poziom wykonania poszczególnych zadań przez uczniów z danej klasy. Potwierdzenie prowadzonej analizy znajdują się w dokumentacji szkolnej dotyczącej nauczania: protokolarz RP, protokoły zespołów przedmiotowych.

Wdrażane wnioski przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia. Nauczyciele w wywiadzie grupowym stwierdzili, że analizując wyniki egzaminów starają się podejmować takie działania, które mogą się przyczynić do wzrostu efektów kształcenia, są to: prowadzenie konsultacji dla uczniów, realizacja projektów unijnych, działalność Młodzieżowego Uniwersytetu Matematycznego, zajęcia wyrównawcze, prowadzenie kół zainteresowań, organizowanie próbnej matury dla klas drugich. Partnerzy szkoły uważają, że efekty kształcenia w tej szkole są coraz lepsze, o czym świadczą bardzo dobre wyniki zdawalności matury - około 100%. Liceum jest bardzo popularne wśród młodzieży, jest "oblegane" przez gimnazjalistów. Wymierne efekty kształcenia widać też w ilości przyznawanych przez Prezydenta Miasta Rzeszowa i Marszałka Województwa Podkarpackiego stypendiów dla uczniów, którzy mają bardzo dobre wyniki w nauce, stypendia z programu edukacyjnego "Młody Inżynier". Widoczny jest udział młodzieży w różnych konkursach przedmiotowych, tematycznych, olimpiadach, w czasie których osiągają bardzo dobre wyniki, uczniowie nie są anonimowi, o każdym się pamięta, co ma wpływ na mobilizację do nauki. Doceniany jest wysiłek szkoły w kierunku rozszerzenia oferty edukacyjnej. Od 2008 roku prowadzona jest klasa uniwersytecka, w której matematyki, informatyki i fizyki uczą pracownicy naukowcy z Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności*

Komentarz:

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej. Nauczyciele analizują osiągnięcia uczniów i podejmują działania służące wdrożeniu wniosków z tych analiz, co przyczynia się do wzrostu efektów kształcenia.

Przedstawiona argumentacja świadczy o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodne z podstawą programową. Analiza dokumentów (protokolarz RP, protokoły zespołów przedmiotowych) wykazała, że w szkole analizuje się osiągnięcia uczniów indywidualnie przez nauczycieli, na posiedzeniach zespołów przedmiotowych, przez zespół ds. ewaluacji wewnętrznej, przez zespół ds. analizowania wyników egzaminu maturalnego, na posiedzeniach RP. Podobnie uważają prawie wszyscy (44/45) ankietowani nauczyciele charakteryzując (w skali ośmiostopniowej - wskazania od 6 - 8, gdzie 1- oznacza niskie wartości, a 8 - wysokie wartości) stopień opanowania przez uczniów w poprzednim roku szkolnym wiadomości i umiejętności opisanych w podstawie programowej (skala 7-27 nauczycieli, skala 6-12 nauczycieli). Do szczególnie istotnych umiejętności nabywanych przez uczniów w szkole rodzice (wywiad) wskazali: kształcenie językowe, umiejętność komunikowania się, umiejętność dostrzegania potrzeb innych, umiejętność bycia Rzeszowianinem, Polakiem, Europejczykiem.

W szkole analizuje się osiągnięcia uczniów. Analiza dokumentów (protokolarz RP, protokoły zespołów przedmiotowych) wykazała, że w szkole analizuje się osiągnięcia uczniów indywidualnie przez nauczycieli, na posiedzeniach zespołów przedmiotowych, przez zespół ds. ewaluacji wewnętrznej, przez zespół ds. analizowania wyników egzaminu maturalnego, na posiedzeniach RP. Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele stwierdzili, że analizują osiągnięcia uczniów (44/45) podając następujące przykłady: analiza matur (24), analiza matur próbnych (23), analiza wyników nauczania na posiedzeniach RP (22), analiza testu diagnostycznego (19), analiza prac pisemnych (14), indywidualne analizy (9). Podobnie uważa dyrektor (wywiad).

Analiza osiągnięć szkolnych uwzględnia możliwości rozwojowe uczniów. Analiza osiągnięć szkolnych uwzględnia możliwości rozwojowe uczniów, co zgodnie stwierdzają w wywiadach nauczyciele i dyrektor. Nauczyciele prowadzą na wejściu diagnozy z przedmiotów obowiązkowych, analizują wyniki egzaminów gimnazjalnych, orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznych, indywidualizują nauczanie w zależności od wyników testu diagnostycznego na wejściu, rozpoznają aspiracje uczniów, ich sytuację rodzinną, zainteresowania, różnicują stopień trudności w nauce.

W szkole formułuje się wnioski z analizy osiągnięć uczących się. Według większości (70%) ankietowanych uczniów klas trzecich, zajęcia w których uczestniczyli w dniu ankietowania były łatwe. W skali 1 - 8 (gdzie 1 oznacza zajęcia bardzo łatwe, a 8 - zajęcia bardzo trudne), uczniowie najczęściej wskazali stopień 4 (59 uczniów) oraz stopień 3 (48 uczniów). Według 68 ankietowanych uczniów zajęcia były trudne: stopień 5 na skali wskazało 46 uczniów, a stopień 6 - 17 uczniów. Większość ankietowanych uczniów (80%) wskazała, że zajęcia lekcyjne, w których uczestniczyli w dniu ankietowania były dostosowane do ich możliwości. Według 35/230 uczniów zajęcia były bardzo rzadko dostosowane do ich możliwości, a 10 wskazało, że wcale. Według większości (64%) ankietowanych uczniów klas drugich, zajęcia w których uczestniczyli w szkole były trudne. W skali 1 - 8 (gdzie 1 oznacza zajęcia bardzo łatwe, a 8 - zajęcia bardzo trudne), uczniowie najczęściej wskazali stopień 5 (100 uczniów) oraz stopień 6 (38 uczniów). Według 90 ankietowanych uczniów zajęcia były łatwe: stopień 4 na skali wskazało 61 uczniów, a stopień 3 - 22 uczniów. Nauczyciele stwierdzili, że wyciągnęli m.in. następujące wnioski z osiągnięć uczniów: "wzmocnić niektóre obszary umiejętności uczniów", "wzbogacić o różne źródła informacji do samodzielnego rozwiązywania zadań", "w większym zakresie kształtować umiejętność radzenia sobie w sytuacjach problemowych".

Nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów. Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele (44/45) dostrzegają możliwości uzyskania lepszych wyników przez uczniów, charakteryzując ich w skali od 1 - 8 (1 najniższy wynik 8 najwyższy) w następujący sposób: ocena 7- 30 nauczycieli, ocena 8-11 nauczycieli; mają chęć do nauki: ocena 7- 24 nauczycieli, 6 -21; uzyskują lepsze wyniki: ocena 7 - 25nauczycieli, ocena 6 - 13; przejawiają własną inicjatywę: poziom 7 wskazało 24 nauczycieli, poziom 6 - 14 nauczycieli; są zaangażowani: poziom 7 - 24 nauczycieli, poziom 6 i poziom 8 - po 10 nauczycieli. Większość ankietowanych rodziców (85%) stwierdziła, że nauczyciele w tej szkole wierzą w możliwości uczniów. Podobnie stwierdzili rodzice i uczniowie podczas wywiadu.

W szkole wdraża się wnioski z analizy osiągnięć uczących się. Ankietowani nauczyciele i dyrektor szkoły stwierdzili, że wdraża się wnioski z analizy osiągnięć uczących się poprzez: podział klasy na grupy o różnym stopniu zaawansowania językowego, zwiększenie częstotliwości sprawdzianów, lekcji powtórzeniowych, zwiększenie oferty zajęć pozalekcyjnych, dodatkowe lekcje z przedmiotów maturalnych, z godzin do dyspozycji dyrektora, organizację próbnych matur w klasach 2 i 3, zachęcanie uczniów do udziału w olimpiadach przedmiotowych, konkursach.

Wdrażanie wniosków przyczynia się do wzrostu efektów kształcenia. Analiza dokumentów (protokolarz RP, protokoły zespołów przedmiotowych) wykazała, że wdrażanie wniosków przyczynia się do wzrostu efektów kształcenia. Wyniki egzaminu maturalnego uzyskane przez absolwentów z poszczególnych przedmiotów mieszczą się w zdecydowanej większości w staninie 6 (powyżej średniej). Tak jest zarówno w przypadku poziomu podstawowego, jak i rozszerzonego; w przypadku przedmiotów obowiązkowych i dodatkowych. W ciągu ostatnich trzech lat nie nastąpiły żadne istotne zmiany. Trzyletnie wskaźniki edukacyjnej wartości dodanej (EWD) za lata 2010-2012 potwierdzają powyższe stwierdzenia. Średnie wyniki z poszczególnych przedmiotów są powyżej średniej krajowej. Wskaźniki EWD z przedmiotów humanistycznych, matematyki, matematyczno – przyrodniczych są dodatnie, pokazują przyrost wiedzy. Jedynie wskaźnik EWD z języka polskiego jest neutralny. Podobnie stwierdza dyrektor (ankieta).

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: *Uczniowie są aktywni*

Komentarz:

Uczniowie chętnie uczestniczą w zajęciach organizowanych przez szkołę. Samodzielnie podejmują różnorodną aktywność na rzecz własnego rozwoju. Realizowane są przedsięwzięcia zainicjowane przez uczniów. Jednocześnie ankietowana młodzież z klas trzecich uważa, że raczej nie ma wpływu na to, co się dzieje na lekcji.

Przedstawiona argumentacja świadczy o średnim poziomie spełnienia wymagania.

Uczniowie są zaangażowani w zajęcia organizowane przez szkołę. W opinii ankietowanych nauczycieli 43/45 wynika, że uczniowie są zdecydowanie zaangażowani podczas zajęć poprzez: uczestnictwo w dyskusjach, zadawanie pytań, składają propozycje tematów do dyskusji, podejmują dodatkowe zadania (referaty, przygotowują pomoce naukowe), ustalają tematykę godzin wychowawczych, biorą udział w w tzw. "burzy mózgow", pracy zespołowej, grupowej, tworzą prezentacje multimedialne. Działania aktywizujące uczniów to prowadzone przez nich: dialogi sytuacyjne, wywiady, scenki tematyczne, gry i zabawy językowe, śpiewanie piosenek, dyskusji w czasie lekcji bibliotecznyc, proponują zakup książek do biblioteki. Bardzo chętnie uczestniczą w udzielaniu pomocy koleżeńskiej uczniom, którzy mają problemy w nauce. Są zachęceni do udziału w dodatkowych zajęciach, rozwiązują dodatkowe zadania, biorą udział w prelekcjach, opracowali projekt promujący szkołę , film "Świąteczna kartka", tworzą plakaty na Dni Otwarte szkoły. Uczniowie chętnie uczestniczą w różnych imprezach, organizują zawody sportowe, w trakcie których są inicjatorami ćwiczeń, gier i zabaw, są sędziami, prowadzą wybrane fragmenty zajęć (rozgrzewkę). W wywiadzie grupowym nauczyciele wskazali działania, jakie podejmują, aby uczniowie byli aktywni: stosowane różnorodne metody aktywizujące z wykorzystaniem środków audiowizualnych, zachęcanie uczniów do udziału w konkursach, olimpiadach i zawodach, proponowanie ciekawej tematyki zajęć. Realizowane są projekty unijne, szkolna liga przedmiotowa w obrębie platformy e-learning, organizowane są turnieje sportowe, gry edukacyjne i koła zainteresowań. Ważną rolę w aktywizacji uczniów odgrywa ich współudział w organizowaniu imprez środowiskowych, akcji charytatywnych, tworzeniu szkolnej strony www. działania edukacyjne: filmowe i teatralne oraz wymiana młodzieży z partnerami zagranicznymi. W ankiecie Mój Dzień uczniowie klas trzecich wyrazili opinię o zajęciach lekcyjnych: 133/230 niektóre zajęcia są wciągające, ale zdarzało się to dość rzadko, 75/230 duża część zajęć (choć nie wszystkie) jest wciągająca i angażuje mnie, 15/230 wszystkie lub niemal wszystkie zajęcia bardzo mnie angażują, tylko nieliczne są nudne. Pozostali byli przeciwnego zdania 7/230. Natomiast uczniowie klas II w ankiecie Moja Szkoła wyrazili następujące opinie o zajęciach lekcyjnych: 130/238 niektóre zajęcia są wciągające, 98/238 duża część zajęć (choć nie wszystkie) są wciągające, 4/238 prawie wszystkie lub wszystkie zajęcia bardzo mnie angażują . Ankietowani rodzice w swojej opinii

o angażowaniu się ich dzieci w zajęcia lekcyjne wyrazili się następująco: 264/416 raczej chętnie, 74/416 zdecydowanie chętnie, a 78/416 niechętnie. Przeprowadzone obserwacje wykazały, że 50% uczniów jest zaangażowanych w zajęcia, aktywność uczniów ma związek z działaniami nauczyciela: 50% całkowicie się zgadzam, 33,3% raczej się zgadzam, 16,6% całkowicie się nie zgadzam. Warunki sprzyjające działaniom aktywizującym uczniów to: dobry kontakt z klasą, kultura osobista nauczyciela, podmiotowe traktowanie uczniów, pochwały kierowane przez nauczyciela.

Uczniowie są zaangażowani w zajęcia pozalekcyjne organizowane przez szkołę. Nauczyciele w swojej ankiecie oceniają zaangażowanie uczniów w zajęcia pozalekcyjne prowadzone w szkole jako: zdecydowanie zaangażowani średnia 7 w skali (1-8). Uczestniczą w: kołach przedmiotowych i zainteresowań, Szkolnym Klubie Filmowym, Szkolnym Kole Caritas, Kole Wolontariatu, PCK, PTTK, Uczniowskim Klubie Sportowym, Drużynie Harcerskiej, Chórze, KSM, Ruch Światło i Życie, Dyskusyjnym Klubie Filmowym "Klapsik". Biorą udział w konkursach przedmiotowych, tematycznych, olimpiadach, zawodach sportowych oraz w projektach unijnych - Comenius, zajęciach Młodzieżowego Uniwersytetu Matematycznego i Przedsiębiorczych Szkół, projekcie Przedsiębiorcza Szkoła "Edukacja_Zawód", projekcie PKOL : Program rozwoju III LO", w którym ujęte były koła naukowe. Organizują akcje charytatywne: WOŚP, Szlachetna paczka, zbierają nakrętki dla chorych dzieci. Wyjeżdżają na rajdy, imprezy narciarskie, szkolne wycieczki, biorą udział w integracyjnych spotkaniach klas pierwszych, Dniach Otwartych Szkoły, uczestniczą w zajęciach na basenie. Współtworzą i administrują szkolną stroną ww. i podstrony (Profeurope), współorganizują Rzeszowskie Dni Kultury Szkolnej. Bardzo chętnie uczestniczą w spotkaniach z ludźmi kultury, polityki, podróżnikami oraz uczestniczą w imprezach edukacyjnych: Dzień Wiosny, Noc Geografa,, Noc Bibliotek oraz wychodzą do kina i teatru. W szkole działa Szkolny Samorząd Uczniowski. Uczniowie klasa II w ankiecie wyrazili opinię: 84/236- niektóre zajęcia są wciągające, ale zdarza się to dość rzadko, 75/238 - sporo zajęć (choć nie wszystkie) są interesujące i wciągające, 27/238 - niemal wszystkie zajęcia bardzo mnie angażują, tylko nieliczne są nudne, 13/238 - wszystkie zajęcia są bardzo wciągające i angażują mnie, a 39/238 uznało, że zajęcia w ogóle nie są interesujące i wciągające. W ankiecie przeprowadzonej w klasie III zdecydowana większość 174/230 uważa, że zajęcia są interesujące, z tego: 81/230 - niektóre zajęcia są wciągające, ale zdarza się to rzadko, 80/230 sporo zajęć (choć nie wszystkie) jest interesujących, wciągających, 13/230 - wszystkie zajęcia są bardzo wciągające i angażują mnie 31/230 - niemal wszystkie zajęcia bardzo mnie angażuje, tylko nieliczne są nudne, tylko 25/230 uznało, że zajęcia w ogóle nie są interesujące, wciągające.

Uczniowie podejmują działania wpływające na ich własny rozwój i rozwój szkoły. Z ankiety nauczycieli 45/45 dowiadujemy się, że uczyący się reprezentują szkołę w życiu społeczno-kulturalnym miasta poprzez udział w lokalnych uroczystościach, wydarzeniach i rocznicach patriotycznych. Biorą udział w obradach Młodzieżowej Rady Miasta, pomagają w prowadzeniu strony internetowej szkoły, tworzą grupę na facebooku, prowadzą blog w języku francuskim z innymi szkołami, opracowują filmy promujące szkołę, angażują się w akcje charytatywne różnych organizacji społecznych: Caritas, WOŚP, PCK, Kwesta Fundacji Nowego Tysiąclecia, Maraton Pisania Listów. Uczestniczą w projektach unijnych realizowanych przez szkołę: Comenius, przedsiębiorcze szkoły, międzynarodowej wymianie młodzieży, w zajęciach e-learningu. Angażują się w działalność szkolnych kół zainteresowań oraz samorządu uczniowskiego, uczestniczą w Rzeszowskich Dniach Kultury Szkolnej, Dniu Otwartej Szkoły, Dniu Odkrywców Talentów. Biorą udział w działalności Dyskusyjnego Klubu Filmowego "Klapsik", gazetki szkolnej "Lapsus", 9 Rzeszowskiej Drużyny Harcerskiej, PTTK, Szkolnego Chóru, kabaretu, UKS. Uczniowie biorą udział konkursach przedmiotowych, tematycznych, np. Lwiatko, Diamentowy Indeks AGH. Z wywiadu z nauczycielami dowiadujemy się, że uczniowie bardzo aktywnie angażują się w działalność charytatywną, np. 8 Wspaniałych, działalność ekologiczną, promocję szkoły poprzez tworzenie własnych materiałów audio-wizualnych oraz w pomoc w organizacji imprez szkolnych. Szkoła pomaga uczniom planować własny rozwój: powstał szkolny ośrodek kariery zawodowej, prowadzona jest preorientacja zawodowa we współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, doradztwo zawodowe, umożliwia się uczniom udział w Targach Edukacyjnych, salonie maturzystów, organizuje się spotkania z pracownikami wyższych uczelni, ciekawymi ludźmi oraz absolwentami szkoły. W szkole uczniowie uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych, które wskazują możliwe drogi rozwoju oraz w projekcie edukacyjnym -Zawód. Ankietowani uczniowie klasy II wyrazili opinię, że mają wpływ na to,co się dzieje w czasie lekcji: tak - 132/238, w zakresie omawianego materiału 69/238, 76/238 sposób pracy, 73/238 na atmosferę w klasie. Uczniowie klasy III 156/230 w swojej ankiecie wyrazili opinię, że raczej nie mają wpływu - 110/230 i zdecydowanie nie mają wpływu- 46/230 na to co się dzieje na lekcjach. W sprawie prowadzenia i planowania zajęć mają wpływ na: zakres omawianego planu 90/230, organizacji zajęć 103/230, wyposażenie 36/230 oraz stosunek nauczycieli do uczniów 103/230. W wywiadzie uczniowie stwierdzili, że mają możliwość na to, w jaki sposób się rozwijają. Przykładami mogą być: udział w zajęciach przedmiotowych, wyjazdy turystyczne z PTTK, biorą udział w konkursach przedmiotowych i tematycznych, np. fotograficznym, udział w kursie języka rosyjskiego organizowany przez szkolną bibliotekę. W swoich wypowiedziach potwierdzili, że mają

możliwość dzielenia się swoimi pomysłami z nauczycielami: często wykonują różne prezentacje do danej lektury, proponują oglądanie spektakli w teatrze, w filharmonii, wyszli z inicjatywą losowania "Szczęśliwego numerka", stworzenie kabaretu. W wywiadzie rodzice podali różne przykłady na zrealizowane pomysły uczniów: "Szczęśliwy numerek", gorący posiłek, Dzień paska, wyjazdy integracyjne, Dni krwiodawstwa, Noc czytania książek, Noc geografów. O inicjatywach uczniów wypowiedzieli się też w wywiadzie partnerzy szkoły: prowadzą zajęcia dla dzieci szkół podstawowych na koloniach i obozach w czasie wakacji i ferii zimowych, uczniowie klas maturalnych uczestniczą w kursach wychowawców kolonii, robili gazetki tematyczne, zorganizowali Święto liczby Pi, są pomysłodawcami Przeglądu Dni Kultury Szkolnej. Z wywiadu z dyrektorem dowiadujemy się, że uczniowie chętnie zgłaszają różne propozycje działań na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły. Robią to w różny sposób: organizują akcje charytatywne, np.: Szlachetna paczka, działania Szkolnego Koła Caritas, wolontariatu, PCK - akcja krwiodawstwa, występy chóru "Dominanta". Proponują różne imprezy kulturalne, sportowe, wycieczki krajoznawcze i tematyczne, np.: do Muzeum Powstania Warszawskiego, Centrum Nauki "Kopernik", udział w międzynarodowej wymianie młodzieży, redagują gazetkę szkolną, stronę internetową, działają w drużynie harcerskiej.

Szkoła realizuje działania zainicjowane przez uczących się. Zdaniem dyrektora i nauczycieli w udzielonych wywiadach szkoła realizuje działania zainicjowane przez uczniów, o czym świadczą następujące przykłady: współtworzenie szkolnej strony www, projekt blogu, promocja szkoły poprzez opracowane filmy i foldery, międzynarodowa wymiana młodzieży, pisanie listów do Amnesty International, trening - CASHLAW, elektroniczna gazetka szkolna, współpraca z biblioteką Uniwersytetu Szkolnego, wizyty studyjne w uczelniach, wycieczki edukacyjne oraz zgłaszanie propozycji w sferze działań wychowawczych, tematyka godzin wychowawczych, organizacja dyskotek szkolnych i innych imprez kulturalnych oraz "Dni tematycznych".

Poziom spełnienia wymagania: C

Wymaganie: *Respektowane są normy społeczne*

Komentarz:

Uczniowie czują się w szkole bezpiecznie i wiedzą, jakich zasad postępowania oczekuje się od nich. Podejmowane są inicjatywy służące eliminowaniu zagrożeń oraz wzmocnieniu właściwych zachowań. Młodzież prezentuje oczekiwany społecznie poziom kultury osobistej w szkole i w środowisku lokalnym.

Przedstawiona argumentacja świadczy o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Uczniowie czują się bezpiecznie. Ankietowani uczniowie (59%) czują się bezpiecznie na terenie szkoły oraz poza zwykłymi godzinami jej pracy (np. po zajęciach pozalekcyjnych lub kiedy przychodzą na boisko), równocześnie uczniowie stwierdzili, że w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się, że w szkole: ktoś obrażał osobę z klasy (77/238), obrażał go i wymyślał (38), zniszczono jakąś rzecz ucznia (31), rozmyślnie potrącił, przewrócił, uderzył ucznia z klasy (29), 116 uczniów wskazało, że nie miało miejsca w szkole żadne ze zdarzeń wymienionych w ankiecie ani też nie ma miejsc, w których młodzież czuje się MAŁO bezpiecznie. Na pytanie, czy w dniu ankietowania podczas lekcji uczniowie czuli się bezpiecznie, twierdząco odpowiedziało 93%, a podczas przerw 97%. W czasie wywiadów partnerzy szkoły, pracownicy niepedagogiczni i rodzice stwierdzili, że młodzież w szkole czuje się bezpiecznie. Również obserwacja zajęć wskazuje, że nauczyciele dbają o fizyczne bezpieczeństwo uczniów

Uczniowie znają obowiązujące w szkole normy. Uczniowie stwierdzają (ankieta), że znają obowiązujące w szkole normy, zasady właściwego zachowania się są dla nich jasne (nawet jeśli nie zawsze ich przestrzegają) 93%, a nauczyciele przestrzegają zasady, które sami głoszą (79%). Jako przykłady norm, zasad postępowania, prawa, obowiązków, uczniowie (wywiad) wskazali: obowiązek zmiany obuwia, nie wolno korzystać z telefonów na lekcjach, nie można na przerwach opuszczać terenu szkoły, zakaz wyzywającego ubioru, przyzwicie się ubierać, zakaz używania wulgaryzmów, okazywanie szacunku nauczycielom i pracownikom szkoły, prawo do inicjatywy, do poprawy prac pisemnych, prawo do uzasadnienia wystawionej oceny, prawo wyrażania własnych poglądów, w zależności od przedmiotu prawo zgłoszenia jednego lub dwa razy nieprzygotowania z danego przedmiotu, obowiązek uczenia się i uczęszczania do szkoły, obowiązek przestrzegania punktualności. Zdaniem partnerów szkoły (wywiad), zachowania, które najczęściej prezentują uczniowie tej szkoły, są zgodne z ich oczekiwaniami. Jako przykłady tych zachowań wymienili m.in.: otwartość, chęć pomocy innym, asertywność, komunikatywność, umiejętność samodzielnego poszukiwania i organizowania wiedzy, umiejętność odnalezienia się

w różnych sytuacjach.

W szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów i zagrożeń. W szkole prowadzona jest diagnoza zachowań uczniów i zagrożeń, co wynika z analizy dokumentów szkoły. Na podstawie wywiadu z dyrektorem ustalono, że diagnoza zachowań uczniów jest prowadzona w szkole różnymi metodami: ankietowanie, obserwacja, wywiad, rozmowy indywidualne z uczniami, rodzicami, nauczycielami. Powyższe działania prowadzone są głównie przez pedagoga szkolnego i wychowawców. Wyniki diagnozy omawiane są w zespołach nauczycieli danego oddziału lub na posiedzeniach RP. Według ankietowanych rodziców pozytywne zachowania dziecka w szkole są dostrzegane przez nauczycieli (74%). Rodzice stwierdzają również, że otrzymują informacje na temat zagrożeń występujących w szkole, do której uczęszcza ich dziecko (62%).

W szkole podejmuje się działania wychowawcze mające na celu zmniejszanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań. Zdaniem ankietowanych rodziców i dyrektora, wywiadu z rodzicami, pracownikami niepedagogicznymi i dyrektorem oraz na podstawie obserwacji placówki ustalono, że w szkole podejmuje się działania wychowawcze mające na celu zmniejszanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań. Zdaniem ankietowanych rodziców nauczyciele szybko reagują na niewłaściwe zachowania uczniów (79%), a pozytywne zachowania dziecka są przez nich chwalone (67%) m. in. na wywiadówkach, zebraniach, poprzez stronę internetową, radiowęzeł, a także poprzez media lokalne. Pracownicy niepedagogiczni stwierdzili, że by eliminować niewłaściwe zachowania i wzmacniać właściwe, zwraca się uwagę, aby uczniowie grzecznie się zachowywali, reagowali na złe sytuacje, informowali o nich nauczycieli, prowadzili rozmowę z dyrektorem. Na podstawie analizy dokumentów (protokolarz RP, program wychowawczy na lata szkolne, program profilaktyki, plan pracy dydaktyczno-wychowawczej i opiekuńczej, strona www. szkoły, kronika szkolna) stwierdza się, że są udokumentowane m. in. następujące działania wychowawcze i profilaktyczne: organizacja i udział w uroczystościach szkolnych i miejskich, preorientacja zawodowa, edukacja ekologiczna, promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie zainteresowań kulturalnych, sportowych i krajoznawczych, wolontariat, organizacja i udział w akcjach charytatywnych, profilaktyka uzależnień, organizacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej, adaptacja i integracja uczniów klas pierwszych.

W szkole prowadzi się analizę podejmowanych działań mających na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań. Zdaniem nauczycieli i dyrektora (wywiad) w szkole prowadzi się analizę podejmowanych działań mających na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań. Nauczyciele wskazali m.in. następujące sposoby dokonywania tej analizy: omawianie podejmowanych działań, prowadzenie rozmów i obserwacji, analiza frekwencji, konsultacja oceny zachowania, analizowanie sytuacji problemowych, prowadzenie rozmów z rodzicami, uczniami, analiza problemów na posiedzeniach RP i posiedzeniach zespołu wychowawczego. Podobne sposoby analizowania działań podejmowanych dla eliminowania zagrożeń i wzmacniania właściwych zachowań wskazał dyrektor.

Działania mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań są w razie potrzeby modyfikowane. Zdaniem nauczycieli (wywiad) działania mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie pożądanych zachowań są w razie potrzeby modyfikowane, a jako przykłady ich modyfikacji wskazali: dokonywanie zmian w wewnątrzszkolnym systemie oceniania, wzmocnienie monitoringu-zamontowanie dodatkowych 8 kamer, stypendia dyrektora, skrócenie okresu dostarczania usprawiedliwień/zwolnień lekarskich, uszczegółowienie regulaminu pełnienia dyżurów przez nauczycieli, wprowadzenie nagrody za dobrą frekwencję dla klasy, modyfikację programu profilaktyki. Partnerzy szkoły również uważają, że wszystkie działania, które szkoła podejmuje są modyfikowane, by wzmacniać pożądane zachowania uczniów i przeciwdziałać niepożądanym. Zdaniem dyrektora (wywiad) w ostatnich kilku latach nie pojawiło się żadne nowe, nierozpoznane dotychczas zagrożenie wymagające istotnej modyfikacji działań, pewne problemy wynikają z rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych, w tym portali społecznościowych. W tematyce godzin z wychowawcą uwzględniono problematykę odpowiedzialnego korzystania z mediów (portali) społecznościowych.

Podczas modyfikacji działań wychowawczych uwzględnia się inicjatywy uczących się. Zdaniem (38/44) ankietowanych nauczycieli, podczas modyfikacji działań wychowawczych uwzględnia się inicjatywy uczących się, a jako przykłady inicjatyw uczniowskich w zakresie modyfikacji działań wychowawczych nauczyciele (wywiad) podają: możliwość wyboru tematów godzin do dyspozycji wychowawcy przez uczniów, dzień tematyczny - "Szczęśliwy numer", inicjacja akcji charytatywnych, zgłaszanie propozycji wyjścia do placówek kulturalnych, spotkania z ciekawymi ludźmi i propozycje wycieczek. Uczniowie (wywiad), jako przykłady zgłaszania pomysłów dotyczących zasad postępowania w szkole, praw i obowiązków uczniów podają - "Szczęśliwy numer". Stwierdzają również, że istnieje możliwość do zgłaszania inicjatyw, ale nie ma potrzeby zmiany tego stanu rzeczy, który obowiązuje w szkole. Dyrektor, propozycje zmian w działaniach wychowawczych, które zgłaszali uczniowie, a które z nich zostały uwzględnione, wymienia: tematykę godzin z wychowawcą, organizację imprez na terenie szkoły, np. dyskotek, organizację wycieczek i wyjść na imprezy kulturalne i sportowe, organizację akcji charytatywnych oraz „Dnia tematycznego” i „Szczęśliwego numerka”.

Uczniowie prezentują zachowania zgodne z wymaganiami. Zdaniem nauczycieli, pracowników niepedagogicznych i dyrektora (wywiad) uczniowie prezentują zachowania zgodne z wymaganiami. Za osiągnięcie

w kształtowaniu wymaganych w szkole zachowań, nauczyciele wskazują: brak przypadków agresji rówieśniczej, wysoka kultura osobista, empatia, otwartość, działania prozdrowotne, proekologiczne, prospołeczne, tolerancja, akceptacja, natomiast do niepożądanych zachowań uczniów, które zdarzają się sporadycznie, zaliczyli spóźnienia, wulgaryzmy, wagary, niszczenia mienia. Zdaniem pracowników niepedagogicznych zdarzają się w szkole niewłaściwe zachowania uczniów, jak np.: wagary i wulgaryzmy u pierwszoklasistów, natomiast tym, co podoba się w zachowaniu uczniów jest: kultura osobista, uprzejmość, szczerłość, uśmiechanie się do innych. Obserwacja zajęć wykazała, że wszyscy uczniowie zachowują się zgodnie z ogólnie przyjętymi normami społecznymi, które są wzmocnione przez nauczycieli. Ankietowany dyrektor stwierdza, że ani w tym, ani w poprzednim roku szkolnym nie zostały wymierzone uczniom przez kary statutowe.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy

Komentarz:

Koncepcja pracy szkoły powstała przy udziale przedstawicieli całego środowiska szkolnego. Najważniejsze założenia koncepcji są akceptowane przez nauczycieli, rodziców i uczniów i są wyznacznikiem strategii działania szkoły w bliższej i dalszej perspektywie.

Przedstawione poniżej informacje wskazują na wysoki stopień spełnienia

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły jest znana pracownikom szkoły. Pracownicy niepedagogiczni (wywiad) stwierdzają, że w szkole za ważne uznaje się następujące wartości: sumienność, uczciwość, kulturę osobistą, kulturę własnego narodu, patriotyzm, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, odpowiedzialność, dążenie do postawionych celów, wytrwałość w realizacji celów. Nauczyciele (wywiad) wymieniają najważniejsze założenia koncepcji, wg której działa szkoła: zapewnia harmonijny, wszechstronny rozwój ucznia, dba o wysoki poziom kształcenia, dba o bezpieczeństwo uczniów i pracowników szkoły, wzmacnia wiarę ucznia we własne siły i możliwości, wspiera działania do samorozwoju, uczy aktywnego udziału w życiu społeczności szkolnej, lokalnej, szkoła kształtuje postawę obywatelską i patriotyczną, uczy poszanowania tradycji. W dokumentach szkoły zapisano następujące zadania odnoszące się do koncepcji pracy szkoły: wysoka jakość nauczania, sprawowanie wychowywania i opieki, kształtowanie obywatelskiej i patriotycznej postawy; inspirowanie do podejmowania wysiłku poznawczego i intelektualnego, rozbudzanie ciekawości świata i otwartości na zmiany w nim zachodzące; motywowanie do różnorodnych twórczych inicjatyw; kształtowanie poczucia odpowiedzialności za podjęte zadania i przyjęte na siebie obowiązki, uczenie obiektywnej oceny własnych poczynań; rozwijanie więzi interpersonalnych (szczególnie umiejętności pracy w zespole); wpajanie zasad tolerancji, poszanowania odmienności, kształtowanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach; wskazywanie interesujących form spędzania wolnego czasu - sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi, rozładowującemu napięcia emocjonalne; kultywowanie tradycji szkolnej tradycji (szkoła o 100 – letniej tradycji), pozyskiwanie środków unijnych na wzbogacenie oferty edukacyjnej szkoły. Podobne, najważniejsze założenia koncepcji pracy szkoły, wymienił dyrektor.

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły została przyjęta przez radę pedagogiczną. Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele (43/44) stwierdzają, że istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły została wspólnie wypracowana i przyjęta przez RP, a z protokołu RP wynika, że miało to miejsce 20 grudnia 2012. Współautorami koncepcji pracy szkoły czuje się (43/45) nauczycieli.

Szkoła prowadzi działania realizujące koncepcję pracy szkoły. Do najważniejszych działań, które realizują założenia koncepcji pracy szkoły nauczyciele (wywiad) zaliczyli: działania stałe (współpraca ze środowiskiem lokalnym, instytucjami uczelniami organizacjami, współpraca z rodzicami, organizowanie akcji charytatywnych i ekologicznych, udział w imprezach miejskich - Święto Paniagi, wystawianie pocztu sztandarowego podczas uroczystości patriotycznych, współpraca z fundacją „Krzyżowa” dla Porozumienia Europejskiego), podnoszenie kwalifikacji nauczycieli, współpraca ze szkołą partnerską w Niemczech. Działania nowe: kultywowanie tradycji szkolnej, wprowadzenie święta patrona, pozyskiwanie środków unijnych, wprowadzenie egzaminu kwalifikacyjnego z matematyki do klasy uniwersyteckiej – klasa poza naborem elektronicznym. Podobne działania, które realizują założenia koncepcji pracy szkoły, wymienił dyrektor.

Koncepcja pracy szkoły jest analizowana. Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele stwierdzają (44/45), że uczestniczyli w pracach nad analizą i/lub modyfikacją koncepcji pracy szkoły, która ich zdaniem (wywiad) jest na miarę potrzeb i aspiracji młodego człowieka, jest spójna, uwzględnia wszystkie sfery oddziaływania na ucznia, pozwala na samodzielne planowanie własnego rozwoju, umożliwia rozpoznanie własnych predyspozycji i uzdolnień kierunkowych, pozwala tworzyć pozytywny wizerunek własnej osoby, uczy szacunku i tolerancji, pozwala rozpoznać potrzeby własne i środowiska w którym żyje uczeń, uczy wrażliwości i szacunku dla odmienności kulturowych i społecznych, pozwala precyzować cele działania i wartościować efekty działań własnych. Zdaniem

dyrektora (ankieta) w analizie i modyfikacji koncepcji pracy szkoły uczestniczą: cała RP, dyrektor, rodzice, uczniowie, pracownicy niepedagogiczni. Zdaniem dyrektora (wywiad), nowa koncepcja pracy szkoły została opracowana po dokonaniu analizy SWOT i przyjęta przez RP w grudniu 2012 roku.

Modyfikacje koncepcji pracy szkoły są wynikiem tych analiz. W zgodnej opinii dyrektora i nauczycieli, przedstawionych w wywiadzie, nie dokonano modyfikacji koncepcji pracy szkoły.

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły jest znana uczniom i akceptowana przez nich. Zdaniem uczniów (wywiad), w szkole kładzie się szczególny nacisk na: obowiązkowość, frekwencję, na wysoki poziom nauczania, przygotowanie do matury i do funkcjonowania na przyszłym rynku pracy, na przygotowanie do matury bez potrzeby uczęszczania na korepetycje, chociaż niektórzy chodzą na korepetycje, dodatkowe konsultacje dla uczniów w zależności od potrzeb. Szkołę wyróżnia, zdaniem uczniów (wywiad), klasa uniwersytecka, duża liczba konkursów, działania charytatywne, pomoc dzieciom niepełnosprawnym, zbiórka żywności, zbiórka na orkiestrę świątecznej pomocy, wysoka zdawalność matury, noc z geografii przygotowująca do rozwijania zainteresowań z tego przedmiotu. Z koncepcją pracy szkoły, jak stwierdza dyrektor (wywiad), przedstawiciele samorządów klasowych zostali zapoznani na spotkaniu z dyrektorem, wychowawcy zapoznali uczniów na godzinie wychowawczej, dodatkowo tekst koncepcji szkoły zamieszczono na stronie WWW. szkoły.

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły jest znana rodzicom i akceptowana przez nich. W zgodnej opinii dyrektora i rodziców (wywiad), istniejąca koncepcja pracy szkoły jest znana rodzicom i przez nich akceptowana. Zdaniem dyrektora (wywiad), przedstawiciele rodziców („trójki klasowe”) zostali zapoznani z koncepcją pracy szkoły na spotkaniu z nim. Ponadto tekst tego dokumentu zamieszczony został na stronie WWW. szkoły

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Oferta edukacyjna umożliwi realizację podstawy programowej*

Komentarz:

Oferta edukacyjna szkoły nastawiona jest na osiągnięcie przez uczniów wysokich wyników w nauce, potwierdzonych egzaminem maturalnym i przygotowaniem do studiowania na uczelniach wyższych. Realizowane programy nauczania są zgodne z podstawą programową, a jednym z kryteriów wyboru tych programów przez nauczycieli, jest ich związek z problemami pojawiającymi się w dorosłym życiu absolwentów.

Przedstawione informacje wskazują na wysoki stopień spełnienia tego wymagania.

Oferta edukacyjna jest spójna z podstawą programową. W zgodnej opinii nauczycieli (wywiad) i dyrektora (ankieta), oferta edukacyjna jest spójna z podstawą programową, co potwierdza obserwacja zajęć. Nauczyciele (wywiad), układając programy nauczania, szczególną uwagę zwracają na następujące elementy podstawy programowej: umiejętność posługiwania się językiem polskim i komunikowania się w języku obcym, umiejętność korzystania z TI, kształtowanie umiejętności samodzielnego analitycznego i racjonalnego myślenia, praktyczne wykorzystanie zdobytych wiadomości i umiejętności, pracę zespołową i skuteczne komunikowanie, kształtowanie postaw przedsiębiorczych, prospołecznych, prozdrowotnych, proekologicznych, kształtowanie prozdrowotnego stylu życia, umiejętność swobodnego poruszania się na rynku pracy.

Oferta edukacyjna jest zgodna z potrzebami uczniów. Do najważniejszych działań szkoły, z punktu widzenia potrzeb edukacyjnych uczniów, nauczyciele (wywiad) zaliczyli: przygotowanie do matury, realizacja projektów edukacyjnych, zajęcia pozalekcyjne, indywidualizacja procesu nauczania, współpraca ze środowiskiem lokalnym, udział uczniów w konkursach i olimpiadach, rozwój oferty edukacyjnej. Rodzice (ankieta) wskazali takie potrzeby edukacyjne, jak: dobre przygotowanie się do matury i dostanie się na uczelnie wyższe (37/416), rozwijanie kształcenia w zakresie przedmiotów ścisłych (25), doskonalenie znajomości języków obcych (18), rozwijanie zainteresowań uczniów na zajęciach pozalekcyjnych (17) Oferta edukacyjna jest zgodna z potrzebami uczniów. Ankietowani uczniowie wskazali, że najbardziej chcą się w szkole nauczyć: przygotowania do dorosłego życia (119/238), języków (47), przedmiotów ścisłych (45). Zdecydowana większość uczniów (ankieta) wskazała (172/238), że szkoła umożliwia im nauczanie się tych najważniejszych dla nich rzeczy.

Oferta edukacyjna uwzględnia kształtowanie kompetencji potrzebnych na rynku pracy. Nauczyciele (wywiad) wskazali, że kształtują następujące kompetencje u uczniów potrzebne na rynku pracy: umiejętność pracy zespołowej, kreatywność, komunikatywność, umiejętność radzenia sobie ze stresem, myślenie analityczne, autoprezentacja, umiejętność planowania własnej kariery i dalszego kształcenia, umiejętność modyfikacji działań. Rozwijanie podobnych umiejętności do tych, jakie wskazali nauczyciele, a przydatnych w przyszłości uczniom na rynku pracy, wymienili również partnerzy szkoły (wywiad) i dyrektor (ankieta).

Realizacja podstawy programowej jest monitorowana, co stwierdzają nauczyciele i dyrektor (wywiad). Jako sposoby monitorowania podstawy programowej, nauczyciele wskazali: testy, sprawdziany, systematyczne ocenianie, analiza wyników próbnych i właściwych matur, analiza zrealizowanych godzin lekcyjnych w stosunku do zaplanowanych, analiza na zespołach przedmiotowych. Dyrektor (wywiad) wskazał na podobne sposoby monitorowania podstawy programowej co nauczyciele (wywiad), a jako wniosek z monitoringu podał: podstawa programowa w klasach pierwszych i drugich realizowana jest na bieżąco, bez opóźnień, nie ma zagrożenia jej realizacji, pewne opóźnienia z części przedmiotów występują w klasach trzecich (dłuższe nieobecności nauczycieli, zbyt obszerny materiał programowy).

Oferta edukacyjna szkoły jest modyfikowana w celu umożliwienia pełniejszego rozwoju uczniów. Nauczyciele (ankieta) wymieniają m.in.: następujące zmiany w ofercie szkoły, które zostały wprowadzone w ostatnim roku szkolnym, by umożliwić uczniom pełniejszy, wielokierunkowy rozwój: poszerzono możliwość wyboru drugiego języka obcego (37/45 nauczycieli), utworzono klasę uniwersytecką (32 nauczycieli), utworzono nowe profile klas (27), poszerzono ofertę kół zainteresowań (23). Podobne zmiany w ofercie szkoły podaje dyrektor (wywiad). Zdaniem partnerów szkoły (wywiad), widoczne w ofercie III LO w ostatnim czasie zmiany to: klasa uniwersytecka i rozwijanie języków. Zdaniem rodziców (62% - ankieta), szkoła pomaga rozwijać zainteresowania i aspiracje ich dzieci, a 42% uczniów (ankieta) stwierdza, że szkoła pomaga rozwijać im zainteresowania.

Szkoła realizuje nowatorskie rozwiązania programowe. Nauczyciele (wywiad) za nowatorskie przykłady rozwiązań programowych lub działań edukacyjnych wprowadzonych w szkole uważają: klasa uniwersytecka, program Comenius, uczenie się przez całe życie, MUM (Młodzieżowe Uniwersytety Matematyczne), platforma e-learnigowa, Innowacyjne Metody w Nauczaniu Przedsiębiorczości, projekt Feniks, projekt blogowy w języku obcym, projekty multimedialne promujące szkołę poprzez film, podstrony internetowe - CASHFLOW, ogólnopolska akcja pod nazwą: „Czytanie Norwida”, Noc Geografów - projekt współpracy z firmą – Kartograf, projekt rozwoju III LO z POKL. Zdaniem nauczycieli nowatorstwo to polega na wykorzystaniu najnowszych IT, realizacja metoda projektu, korzystanie z bazy Uniwersytetu Rzeszowskiego, kształtowanie europejskiej świadomości obywatelskiej. Podobne przykłady rozwiązań programowych lub działań edukacyjnych co nauczyciele wymienia dyrektor.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany*

Komentarz:

Uczący, podczas prowadzonych zajęć, stosują metody i formy pracy z uczniem, które są zgodne z zalecanymi warunkami i sposobami realizacji podstawy programowej oraz służą optymalizacji procesu kształcenia. Szkoła dysponuje bogatym wyposażeniem w nowoczesne pomoce dydaktyczne, z którego korzystają nauczyciele i uczniowie. Uczestnictwo w projektach i programach zewnętrznych, znacząco wzbogaca ofertę edukacyjną szkoły.

Przytoczone poniżej informacje wskazują na wysoki stopień spełnienia tego wymagania przez szkołę.

W szkole wykorzystuje się zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej. Dyrektor w ankiecie stwierdził, że nauczyciele dobierają odpowiedni program nauczania dla przedmiotu i klasy, uwzględniają zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej. Są to: stosowanie w nauczaniu poszczególnych przedmiotów metod aktywizujących, praca metodą projektu edukacyjnego, wycieczki edukacyjne, uczestnictwo w: wydarzeniach artystycznych, w życiu społeczności lokalnej, w działaniach społecznych i obywatelskich, współpraca z organizacjami społecznymi i instytucjami publicznymi oraz wykonywanie obserwacji bezpośrednich, pomiarów, doświadczeń i eksperymentów i prowadzenie zajęć terenowych z geografii i biologii. Ankietowani nauczyciele (44/45) wymienili następujące warunki i sposoby realizacji podstawy programowej: stosowanie metod aktywizujących (prezentacje multimedialne, film, drama, burza mózgów, drzewko decyzyjne), metody podawcze dostosowane do percepcji uczniów i omawianego materiału, wykład wzbogacony środkami dydaktycznymi, praca z tekstem. Sposobem realizacji podstawy programowej jest również rozwijanie zainteresowań uczniów,

wykorzystanie technologii informacyjnej, uczenie korzystania z różnorodnych źródeł informacji kształtowanie postaw prozdrowotnych, promowanie zdrowego stylu życia, praca z uczniem zdolnym i słabszym, wdrażanie do samodzielnej pracy nad sobą w czasie wolnym i po zakończeniu nauki w szkole, poszukiwanie nowych treści i form pracy w celu uatrakcyjnienia zajęć. Nauczyciele kształcą postawy przedsiębiorcze, umiejętność pracy w grupie, skutecznego komunikowania się, przygotowują uczniów do świadomego i aktywnego udziału w życiu gospodarczym, angażują ich do udziału w projektach edukacyjnych, np. Edukacja-Zawód, Gra Wirtualny Doradca, uczą umiejętności czytania, myślenia naukowego i posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi. Organizacja wycieczek edukacyjnych, pielgrzymek religijnych, uczestnictwo w życiu społecznym lokalnego środowiska mają rozwijać u uczniów wrażliwość na dobro człowieka. Optymalne warunki do nauki tj. wyposażenie sal lekcyjnych, wykorzystanie przez nauczycieli materiałów i pomocy (odtwarzaczy CD, komputera, rzutników, sprzętu sportowego) ma służyć w procesie nauczania. W wywiadzie grupowym nauczyciele stwierdzili, że nie ma żadnych ograniczeń w stosowaniu warunków i sposobów realizacji podstawy programowej.

Procesy edukacyjne są planowane. W swoim wywiadzie dyrektor stwierdził, że planowanie procesów edukacyjnych w szkole ma charakter zespołowy. Odbywa się to na zebraniach rady pedagogicznej, spotkaniach zespołów przedmiotowych, w trakcie nieformalnych spotkań nauczycieli. Planowanie rozpoczyna się od momentu przygotowywania ofert dla gimnazjalistów. Planując dodatkowe kierunki kształcenia, szkoła rozpoznaje swoje możliwości w zakresie wprowadzania dodatkowych zajęć, programów nauczania oraz wyposażenia potrzebnego do realizacji tych zamierzeń. Jest to początek długofalowych procesów edukacyjnych. Po dokonaniu naboru i diagnozie potrzeb uczniów, opracowuje się szkolne plany nauczania, plan wykorzystania pomocy dydaktycznych i inne działania związane z działalnością szkoły. Planowanie procesów edukacyjnych w szkole potwierdziło w ankiecie 44/45 nauczycieli.

Organizacja procesów edukacyjnych sprzyja uczeniu się. W ankiecie "Moja szkoła" uczniowie klas II (134/238) stwierdzili, że zdarza się im, iż są zmęczeni kilka razy w tygodniu z powodu liczby zajęć w szkole jednego dnia (55/238 uczniów codziennie, 41 raz w tygodniu rzadziej niż raz w tygodniu 5/238, 2/238 nigdy). Z analizy dokumentacji szkolnej wynika, że liczba godzin zajęć dla poszczególnych klas jest rozłożona równomiernie na poszczególne dni tygodnia, a różnica liczby godzin tygodniowych nie jest większa niż 1 godzina. Układanie rozkładu zajęć wspomagane jest programem firmy Optivum. Program wyposażony jest w mechanizm wspomagający ułożenie planu lekcji zgodnego z wymogami higieny pracy uczniów i nauczycieli. Zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przedmioty uważane za trudne nie występują na pierwszej i ostatniej lekcji. Zdaniem ankietowanych rodziców plan lekcji ułożony jest tak, że sprzyja uczeniu się: 180/416 raczej tak, 48/416 zdecydowanie tak, 92/416 raczej nie, 88/416 zdecydowanie nie. Obserwacja zajęć wykazała, że nauczyciele reagują na brak zaangażowania poszczególnych uczniów, w każdej sytuacji gdy uczeń popełnił błąd, nauczyciele umożliwiają poprawę, przez całą lekcję uczniowie mogą wyrażać swoją opinię, ich opinie wykorzystywane są do pracy na lekcji. Całkowicie zgadzają się z tym, że liczebność klasy pozwala na organizację procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się. Nauczyciele w swojej ankiecie pozytywnie wyrazili się o możliwości korzystania z potrzebnych podczas zajęć pomocy dydaktycznych: 31/45 zdecydowanie tak, 13/45 raczej tak.

Stosowane w szkole metody nauczania sprzyjają uczeniu się. W ankiecie Mój Dzień uczniowie klasy III ocenili, jak często pracowali w grupach w dniu badania: na niektórych zajęciach - 95/230, na większości zajęć - 11/230, na wszystkich zajęciach - 5/230, przeciwnego zdania było 119/230- na żadnych. Uczniowie klas II w ankiecie Moja Szkoła stwierdzili, że najczęściej w czasie lekcji są wykorzystywane: tablice interaktywne - 192/238, projektor - 167/238. Nie wykorzystuje się internetu 221/238 i komputera 160/238. Pracę w grupach w czasie lekcji potwierdziło: 222/238 - na niektórych zajęciach, na większości zajęć - 9/238, a 6/238 uczniów wypowiedziało się, że nigdy. Nauczyciele w pracy z uczniami stosują metody sprzyjające uczeniu się, które są dobierane w zależności od tematu realizowanego materiału i indywidualnych możliwości uczniów. Do najczęściej stosowanych metod, wymienionych w ankiecie zaliczyli: metody dyskusyjne, burzę mózgu, prezentacje multimedialne, metody problemowe, metaplan, drama, pokaz, praca z podręcznikiem, metodę doświadczalną (wykonywanie doświadczeń na lekcji, omawianie i wyciąganie poprawnych wniosków), referaty, projektu, śnieżna kula, wykorzystywanie filmów (do dyskusji, jako elementu wykładu) oraz gry edukacyjne CashFlow, Wirtualny Doradca- nauka poprzez zabawę, metoda naśladowcza, analityczna i szereg innych. Ankietowani nauczyciele w sprawie stosowania metody projektu na lekcjach wypowiedzieli się następująco: kilka razy w roku - 23/45, 11/45 - raz na rok, 2/45 co miesiąc, 8/45 rzadziej niż raz na rok. Na wybór metody pracy miały wpływ: 44/45 cele zajęć, 42/45 - treści zajęć, możliwości i inicjatywa uczniów, potrzeby uczniów oraz 39/45 głosów dostęp do pomocy, 38/45 liczba uczniów i 37/45 miejsce realizacji zajęć. W wywiadzie grupowym nauczyciele stwierdzili, że w celu zwiększenia aktywności uczniów i ich poczucia odpowiedzialności za proces uczenia się stosują: metody projektu (realizują projekt zgodnie z harmonogramem oraz zasadami przyjętymi w kontrakcie); metody aktywizujące - polegające na pobudzaniu uczniów do twórczego, samodzielnego rozwiązywania zadań i problemów; metodę twórczego rozwiązywania problemów (szukanie wielu rozwiązań), metodę obserwacji i doświadczeń (wykonywanie doświadczeń, obserwacja

oraz analiza wyników i formułowanie wniosków); oraz metoda audiowizualna: wykorzystywanie urządzeń multimedialnych i zasobów internetowych, EDU - Romów. Obserwacja prowadzonych przez nauczycieli zajęć wykazała, że stwarzają oni uczniom możliwość samodzielnego wykonania zadań: 5/6 przez większość lekcji, stosowanie formy pracy zespołowej - 5/6. Tworzą sytuację, w czasie których uczniowie mogą rozwiązywać problem: 3/6 całkowicie się zgadzam, nauczyciel odwołuje się do doświadczeń uczniów: 6/6 przez większość lekcji, nauczyciel dobiera zadania odpowiednio do kompetencji uczniów: 3/6 całkowicie się zgadza, 3/6 raczej się zgadza. Uczniom, którzy szybciej wykonują zadania dają dodatkowe ćwiczenia, a tym, którzy mają trudności pomagają poprzez: stosowanie pytań pomocniczych, dawanie wskazówek, konsultacje.

Ocenianie uczniów daje im informację o ich postępach w nauce. Ankietowani uczniowie udzielili odpowiedzi, że wiedzą dlaczego otrzymali taką ocenę, a nie inną: 173/238 prawie zawsze, 39/238 zawsze, 24/238 rzadko, stwierdzili też: nauczyciele wystawiając ocenę, odnoszą się do tego, co umieli lub wiedzieli wcześniej oraz, że nauczyciele wystawiając ocenę odnoszą się do ich wcześniejszych osiągnięć lub trudności: 76/238 na połowie zajęć, 68/238 na większości zajęć 81/238 na mniej niż połowie zajęć, 10/238 na wszystkich zajęciach. Zdecydowana większość ankietowanych nauczycieli 42/45 stwierdziła, że zawsze przekazują uczniom informację zwrotną, uzasadniającą ocenę. Informacja ta zawiera: uzasadnienie oceny, omówienie dobrych elementów odpowiedzi, informację o stopniu opanowania materiału, omówienie popełnionych błędów, wskazówki i motywację do dalszej pracy. Analiza dokumentów szkolnych potwierdziła monitorowanie jakości i efektywności procesu uczenia się uczniów, należą do nich: protokolarz RP: sprawozdanie dyrektora z realizacji planu pracy dydaktyczno-wychowawczej, sprawozdanie z pracy zespołów przedmiotowych, sprawozdanie z pracy pedagoga szkolnego, sprawozdanie z pracy drużyny harcerskiej, wolontariat Caritas, LOP, PCK i inne sprawozdania. W szkolnym systemie oceniania są zapisy wskazujące, że ocenianie zakłada dawanie uczniom informacji o postępach w nauce: & 37 ust. 2 pkt 1 statutu - WSO: " ocenianie wewnątrzszkolnej ma na celu informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowania oraz o postępach w tym zakresie". Obserwacja zajęć potwierdza, że nauczyciele w każdej sytuacji udzielają opisowej informacji zwrotnej po odpowiedziach uczniów.

Ocenianie uczniów motywuje ich do dalszej pracy. Ankietowani uczniowie stwierdzili, że nauczyciele rzadko rozmawiają z nimi na temat przyczyn ich sukcesów: tak wypowiedziało się 112/238, 103/238 - nigdy. Na temat przyczyny ich trudności w nauce nauczyciele rzadko rozmawiają - 120/238, 78/238 nigdy; 35/238 wypowiedziało, że często. Na pytanie: jak się zazwyczaj czujesz, kiedy jesteś oceniany?: jestem zadowolony - 78/238; czuję się zniechęcony - 62/238; jest mi to obojętne - 63/238; mam ochotę się uczyć - 56/238; postanawiam, że się poprawię - 134/238; nie chce mi się dalej uczyć - 51/238; nie wiem co dalej robić - 45/238 oraz wiem, co mam poprawić 142/238. W wywiadzie uczniowie wyrazili opinię dotyczącą ich samopoczucia, kiedy są oceniani: jestem zadowolony, wiem co mam poprawić, jestem zmotywowany, jestem zniechęcony, oceny dobre motywują mnie do dalszej pracy, gorsze - nie, liczą się chęci ucznia, nauczyciele interesują się uczniami, większość nauczycieli nie odmawia pomocy. Ankietowani nauczyciele w większości 37/45 udzielili odpowiedzi, że uczniowie dzięki informacji zwrotnej, jaką otrzymują od nich, są zmotywowani do pracy. Rodzice w ankiecie na pytanie: czy ocenianie zachęca dziecko do dalszego uczenia się?, odpowiedzieli: raczej tak -199/416, raczej nie - 156/416.

W szkole monitoruje się osiągnięcia uczniów. Ankietowani nauczyciele stwierdzili, że monitorują postępy i osiągnięcia uczniów: 41/45 prowadzę analizę systematycznie w sposób zorganizowany, 44/45 monitoruje osiągnięcia wszystkich uczniów, koncentruję się na uczniach zdolnych: 12/45 Tak, 33/45 Nie, koncentruję się na uczniach z problemami: 12/45 Tak, 33 Nie, inni uczniowie 45/45 Nie. Zakres monitorowania osiągnięć uczniów: 44/45 dotyczy wszystkich uczniów. W wywiadzie nauczyciele stwierdzili, że monitorują osiągnięcia uczniów w następujący sposób: analiza matur i wyników sprawdzianów wiadomości i umiejętności, testy na wejściu, oceny cząstkowe, analiza wyników klasyfikowania i oceniania, ranking, frekwencja, udział w konkursach, olimpiadach i zawodach sportowych. W wywiadzie dyrektor stwierdził, że monitoring osiągnięć uczniów prowadzony jest poprzez: bieżącą kontrolę i ocenę pracy ucznia, analizę podczas klasyfikacyjnych i plenarnych zebrań rady pedagogicznej (śródrocznych i rocznych), przeglądanie dokumentacji, rozmowy z uczniami i rodzicami. Monitoring prowadzony jest indywidualnie przez nauczyciela i zespołowo. Monitorując osiągnięcia uczniów szkoła chce się dowiedzieć: jaki jest poziom wiedzy, zaangażowania oraz oczekiwania uczniów, czy atmosfera panująca w szkole sprzyja rozwojowi uczniów. Analizuje się też, czy szkoła robi wszystko, by nastąpił wszechstronny rozwój ucznia, co zmieniłoby aby wyniki osiągane przez uczniów satysfakcjonowały ich rodziców, czy oferta przygotowana przez szkołę spełnia oczekiwania uczniów i ich rodziców oraz jakie są mocne i słabe strony oferty i pracy szkoły.

Procesy edukacyjne przebiegające w szkole są monitorowane, tak zgodnie stwierdzili dyrektor szkoły i nauczyciele. Procesy edukacyjne monitorowane są m.in. przez : - analizę dokumentacji szkolnej, - analizę realizacji działań zaplanowanych w planie pracy szkoły (posiedzenia plenarne Rady Pedagogicznej), - analizę wyników klasyfikacji śródrocznej i rocznej , - analizę wyników egzaminu maturalnego, - analizę osiągnięć uczniów, - obserwacje (informacja dyrektora szkoły). Nauczyciele wskazali, że najczęściej monitorują osiągnięcia uczniów w nauce i frekwencję poprzez: analizę dokumentacji szkolnej, obserwację, rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami. W zespołach analizowane są wyniki matur, testów diagnostycznych, konkursów, olimpiad i zawodów.

Zdaniem nauczycieli monitoruje się następujące zagadnienia: osiągnięcia edukacyjne uczniów, wyniki prac pisemnych i ustnych, frekwencję, różne formy aktywności uczniów, zachowanie uczniów; osiągnięcia na konkursach, olimpiadach, zawodach; wyniki klasyfikacji śródrocznej i rocznej, wyniki oceniania bieżącego, kontakty z rodzicami, zaangażowanie na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, realizację dodatkowych zajęć (z Art. 42 Karty Nauczyciela).

Wnioski z monitoringu są wykorzystywane do planowania procesów edukacyjnych. Przykładem wdrożenia takich wniosków jest: wprowadzenie matury próbnej dla klas II; poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych; wprowadzenie nowych rozszerzeń; wprowadzenie testów diagnostycznych na wejściu (wywiad z nauczycielami) oraz wprowadzenie testów kompetencji (testy na wejściu) z języka polskiego, języków obcych i matematyki; umożliwienie wyboru drugiego języka obcego, systematyczne doposażanie w nowoczesne pomoce dydaktyczne (informacja dyrektora szkoły).

Współpraca nauczycieli i uczniów dotyczy procesów edukacyjnych. Podejmowane przez szkołę działania uwzględniają propozycje uczniów. Przykłady ze sfery działań wychowawczych: tematyka godzin z wychowawcą, organizacja imprez na terenie szkoły np. dyskotek, organizacja akcji charytatywnych, organizacja wycieczek i wyjazdów na imprezy kulturalne, organizacja „dnia tematycznego”. Przykłady ze sfery dydaktyki: organizacja zajęć pozalekcyjnych, wprowadzenie „szczęśliwego numerka”, ustalanie terminów kartkówek, sprawdzianów, lekcji powtórzeniowych. Przykłady ze sfery organizacyjnej: - wprowadzenie 20 minutowej przerwy umożliwiającej spożycie gorącego posiłku (informacja dyrektora szkoły). Nauczyciele w wywiadzie wskazali: przeprowadzanie dodatkowych lekcji powtórzeniowych na prośbę uczniów, organizację wycieczek przedmiotowych, organizowanie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych, zapraszanie na lekcje ciekawych ludzi zgodnie z sugestiami uczniów. Opinie uczniów o tym, jak chcieliby się uczyć, bierze pod uwagę: 6/45 nauczycieli na wszystkich zajęciach; 17/45 na większości zajęć i 21 na niektórych zajęciach. Nauczyciele (ich zdaniem) dają uczniom wybór dotyczący zajęć pozalekcyjnych (43/45 nauczycieli); metod pracy na lekcji (37/45); tematyki zajęć (31/45); terminów testów, sprawdzianów itp. (31/45). Na temat sposobu oceniania zasięga opinii uczniów 9 nauczycieli.

Nauczyciele stosują zróżnicowanie metody wspierania. Wymienili następujące sposoby wspierania swoich uczniów: pozytywna mobilizacja (zachęty i pochwały), wskazywanie i udostępnianie materiałów do nauki, prowadzenie zajęć dodatkowych, indywidualne podejście do ucznia, umożliwianie udziału w konkursach i olimpiadach, pomoc uczniom mającym trudności w nauce, odpowiedni dobór metod pracy i środków dydaktycznych, prowadzenie niekonwencjonalnych zajęć - np. "Noc Geografa"; spotkania z ciekawymi ludźmi, udział w imprezach pozaszkolnych rozwijających zainteresowania przedmiotowe- np. turystyczne; rozmowy indywidualne z uczniami, dodatkowe zadania dla chętnych, pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, bytowych, emocjonalnych, itp.; nagradzanie aktywności. Uczniowie (w wywiadzie) wskazali, że nauczyciele motywują ich do nauki. Urozmaicają lekcje stopując różne formy pracy (np. praca w grupach), wykonują prezentacje multimedialne, wykorzystują tablice interaktywne, zasięgają opinii uczniów jak chcą zrealizować daną lekcję. Uczący przeprowadzają ankietowania uczniów "czego oczekują uczniowie od nauczycieli". Dla uczniów zainteresowanych nauką chemii, nauczyciel organizuje zajęcia na Uniwersytecie Rzeszowskim. Nauczyciele WOS, geografii i przedsiębiorczości realizują zajęcia pod kątem zainteresowań uczniów. Nauczyciele, zdaniem rodziców, starają się wpoić uczniom, że warto się uczyć. Szkoła nagradza pojedynczych uczniów i całe klasy za wyniki w nauce i wysoką frekwencję- wycieczki, wyjazdy do kina, udział w niekonwencjonalnych zajęciach. Pedagodzy starają się zainteresować młodzież a jednocześnie rozbudzić pozytywną rywalizację pomiędzy uczniami.

Nauczyciele stosują różne sposoby wspierania i motywowania uczniów w procesie uczenia się. Wypowiadający się w ankiecie nauczyciele nagradzają dobrymi ocenami uczniów aktywnie uczestniczących w lekcjach, zachęcają młodzież do uczestniczenia w konkursach i zajęciach dodatkowych, wskazują na praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w codziennym życiu uczniów, podkreślają mocne strony i wskazują błędy, umożliwiają rozwijanie pasji i zainteresowań. Ważną rolę w procesie wspierania i motywowania uczniów odgrywa też (zdaniem nauczycieli) odpowiednio przygotowana informacja zwrotna, nagradzanie za aktywność, zachęta do pracy, pochwała, rozmowa z rodzicami. Nauczyciele przekazują informację o opanowanym materiale i wiadomościach, oceniają, nagradzają, rozwijają zdolności, zachęcają do uczestnictwa z konkursach, nagradzają za aktywność na lekcji oraz na zajęciach pozalekcyjnych, wskazują perspektywy rozwoju oraz dalszego kształcenia w kierunku przedmiotowym, wskazują perspektywy zawodowe, umożliwiają rozwijanie pasji i zainteresowań. Podkreślają pozytywne cechy i oceniają wkład pracy, służą pomocą w poszukiwaniu potrzebnych informacji, organizują konkursy, rankingi. Nauczyciele umieszczają informacje o osiągnięciach uczniów na stronie www szkoły. Oferują pomoc w ramach dodatkowych zajęć, uatrakcyjniają zajęcia poprzez wykorzystanie odpowiednich narzędzi (Internet, w tym portale społecznościowe i platforma e-learningowa, multimedia). Organizują konkursy przedmiotowe, oceniają i dostarczają informacji zwrotnej, nagradzają aktywność. Rozmawiają z uczniami w grupie i indywidualnie, analizują ich osiągnięcia w nauce, wskazują drogi rozwoju i przedstawiają wizje sukcesu. Przygotowują gry i zabawy dydaktyczne. W opinii uczniów (wywiad) nauczyciele motywują ich do aktywności, urozmaicają lekcje przez prace w grupach, wykonują prezentacje multimedialne, wykorzystują tablice interaktywne, zasięgają ich opinii o tym, w jaki sposób chcą zrealizować daną lekcję. Nauczyciele analizują oczekiwania uczniów

i np. dla zainteresowanych nauką chemii organizowane są zajęcia na Uniwersytecie Rzeszowskim.

Wnioski z monitorowania osiągnięć uczniów są wdrażane. Nauczyciele wskazali, że wprowadzono testy diagnostyczne na wejściu i matury próbnej dla klas II, poszerzono ofertę zajęć pozalekcyjnych i nowych rozszerzeń - wprowadzenie testów diagnostycznych na wejściu. Wnioski z monitorowania osiągnięć uczniów : wprowadzenie testów kompetencji (testy na wejściu) z języka polskiego, języków obcych i matematyki, organizowanie matur próbnych, w tym dla uczniów klas II - poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych (praca z uczniem zdolnym lub potrzebującym wsparcia). Powyższe wnioski zostały wdrożone (ankieta dyrektora).

Informacja o postępach w nauce pomaga uczniom uczyć się. W klasach drugich 123/238 uczniów wskazało, że nauczyciele rzadko rozmawiają z nimi o postępach w nauce; 85 wskazało opcję - nigdy; 18 często i 8 bardzo często. W klasach trzecich 144/230 uczniów stwierdziło, że nie otrzymało (w dniu ankietowania) od nauczycieli wskazówek, które pomogłyby się im uczyć; 86 uczniów taką wskazówkę otrzymało. W wywiadzie młodzież wskazała, że nauczyciele rozmawiają z nimi, jak się uczyć i zachęcają do większego wysiłku. Rozmowy z nauczycielami pomagają im w ustaleniu własnego trybu uczenia się. Wskazówki te wykorzystywane są przez uczniów w codziennej pracy. Większość rodziców jest zdania (248-raczej tak i 47-zdecydowanie tak), że informacja o wynikach, uzyskane od nauczycieli, pomagają ich dzieciom uczyć się. Przeciwnego zdania było 118 rodziców (101-raczej nie i 17-zdecydowanie nie). Rodzice w większości (364/416) uważają, że ich dziecko umie się uczyć. Przeciwnie zdanie miało 49/416 rodziców. Podczas obserwowanych zajęć (5/6) nauczyciele (w każdej sytuacji) zwracali uwagę na te elementy odpowiedzi lub działania ucznia, które były nieprawidłowe.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli*

Komentarz:

Współpraca nauczycieli w szkole dotyczy m.in. planowania, organizacji i analizy procesów edukacyjnych. Współdziałanie ma charakter działań stałych i spontanicznych, w ramach określonych zespołów oraz kontaktów nieformalnych i dotyczy praktycznie wszystkich problemów będących w orbicie pracy szkoły.

Wskazane poniżej argumenty pozwalają na wysoką ocenę spełnienia tego wymagania.

Nauczyciele współdziałają przy tworzeniu procesów edukacyjnych. Zdecydowana większość nauczycieli (98%) - konsultują swoje plany zajęć edukacyjnych z innymi nauczycielami, o czym świadczą zapisy w dokumentach szkolnych (protokolarz RP, protokoły zespołów przedmiotowych, protokoły zespołów ds. pomocy psychologiczno – pedagogicznej). Procesy te dotyczą działań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, np.: wyboru podręcznika i programu, przeprowadzenia testów kompetencji („na wejściu”) i „ próbnych matur”, organizacji zajęć dodatkowych dla maturzystów, prowadzenia kół zainteresowań i kół olimpijskich, organizacji wewnątrzszkolnych rozgrywek sportowych, organizacji imprez jak RDKS, Dzień Odkrywania Talentów, Dzień Sportu.

Nauczyciele współpracują przy analizie procesów edukacyjnych. Ankietowani nauczyciele dokonują analizy procesów edukacyjnych zachodzących w szkole poprzez: analizę - wspólnie z innymi nauczycielami (43/45), samodzielnie przeprowadzaną analizę procesów, za które ponoszą odpowiedzialność (40), analizę z innymi nauczycielami przy okazji nieformalnych spotkań i rozmów (36). Nauczyciele (wywiad) podają następujące przykłady analiz procesów edukacyjnych prowadzonych wspólnie przez nauczycieli: analiza wyników próbnych i właściwych matur, analiza zrealizowanych godzin lekcyjnych w stosunku do zaplanowanych, analiza na zespołach przedmiotowych; analiza pracy dydaktycznej wychowawczej i opiekuńczej dokonywanej na posiedzeniach RP. Dyrektor (wywiad i ankieta) wymienił sposoby wskazane przez nauczycieli, a ponadto powiedział o analizie dokumentacji szkolnej.

Nauczyciele wspierają się w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych. Ankietowani nauczyciele podają, że wspierają się w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych poprzez dzielenie się dobrymi praktykami (32/44), lekcje koleżeńskie i lekcje otwarte (29), pomoc w organizacji imprez szkolnych (26), wspólne analizy problemów

(24), wymienianie się materiałami dydaktycznymi (18). Jako sposoby wspierania się wzajemnie w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych nauczyciele podają (wywiad): wymiana doświadczeń i materiałów dydaktycznych, lekcje koleżeńskie, współpraca zespołów przedmiotowych w zakresie wszelkich działań szkoły dydaktycznych wychowawczych i opiekuńczych. Podobne przykłady wspierania podał dyrektor.

Proces zmiany jest efektem wspólnych decyzji. Większość ankietowanych nauczycieli (37/44) uważa, że ich głos brany jest pod uwagę w trakcie podejmowania decyzji o wprowadzaniu koniecznych zmian w realizacji procesów edukacyjnych, a jako uzasadnienie podają m.in.: opiniowanie i podejmowanie decyzji na posiedzeniach RP i ZP (38/45); oraz wybór podręcznika (7). Dyrektor szkoły podał następujące przykłady zmian procesów edukacyjnych wprowadzonych w szkole w wyniku wspólnie podjętych decyzji:

- Przeprowadzanie testów kompetencji („testów na wejściu”) z j. polskiego, j. angielskiego, i matematyki - w podjęciu ostatecznej decyzji uczestniczyła cała RP, w realizację zaangażowani byli nauczyciele ww. przedmiotów, efekt to rozpoznanie możliwości i stanu wiedzy oraz umiejętności uczniów klas pierwszych.
- Systematyczne organizowanie „matur próbnych” dla uczniów klas trzecich. W podjęciu ostatecznej decyzji uczestniczyła cała RP, w realizację zaangażowani byli nauczyciele przedmiotów maturalnych, efekt to - rozpoznanie możliwości i stanu wiedzy oraz umiejętności uczniów klas trzecich, możliwość nadrobienia braków na zajęciach lekcyjnych lub pozalekcyjnych, ułatwienie uczniom podjęcia ostatecznej decyzji w sprawie wyboru dodatkowych przedmiotów maturalnych i poziomu ich zdawania.
- Systematyczne organizowanie „matur próbnych” dla uczniów klas drugich pod koniec roku szkolnego. W podjęciu ostatecznej decyzji uczestniczyła cała RP, w realizację zaangażowani byli nauczyciele przedmiotów maturalnych, efekt to - rozpoznanie możliwości i stanu wiedzy oraz umiejętności uczniów klas drugich, możliwość nadrobienia braków na zajęciach lekcyjnych lub pozalekcyjnych, ułatwienie uczniom podjęcia decyzji w sprawie wyboru dodatkowych przedmiotów maturalnych i poziomu ich zdawania.
- Zmiana w szkolnym planie nauczania poprzez wprowadzenie dodatkowej godziny matematyki z puli godzin do dyspozycji dyrektora. W podjęciu ostatecznej decyzji uczestniczyła cała RP, w realizację zaangażowani byli nauczyciele matematyki, efekt to możliwość lepszego przygotowania uczniów do zdawania obowiązkowego przedmiotu maturalnego i utrzymanie bardzo wysokiego poziomu zdawalności matury.
- Organizowanie spotkań z absolwentami. W podjęciu ostatecznej decyzji uczestniczyła cała RP, w realizację zaangażowani byli wyznaczeni nauczyciele, efekt to budowanie wśród uczniów poczucia więzi ze szkołą, budzenie dumy z przynależności do społeczności III LO, promocja szkoły w środowisku.
- Kontynuowanie organizacji Rzeszowskich Dni Kultury Szkolnej. W podjęciu decyzji uczestniczyła cała RP, w realizację zaangażowani byli nauczyciele i uczniowie, efekt to rozwijanie zainteresowań kulturalnych młodzieży, kształtowanie umiejętności organizacyjnych uczniów, promocja szkoły w środowisku.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Kształtuje się postawy uczniów*

Komentarz:

Działania wychowawcze są adekwatne do potrzeb uczniów i spójne z oczekiwaniami rodziców, nauczycieli i młodzieży. Uczniowie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądanych społecznie postaw oraz biorą udział w planowaniu i modyfikowaniu działań wychowawczych w szkole. Nauczyciele wdrażają wnioski z analizy działań wychowawczych.

Przytoczone informacje świadczą o wysokim spełnieniu wymagania przez szkołę.

Działania wychowawcze podejmowane w szkole są spójne. Ankietowani uczniowie (65%) stwierdzają, że czują się traktowani w równy sposób z innymi uczniami i że nauczyciele/wychowawcy traktują ich sprawiedliwie (66%). Ankietowani rodzice stwierdzili (69%), że nauczyciele traktują ich sprawiedliwie, a sposób w jaki szkoła wychowuje uczniów odpowiada 84%. W wywiadach nauczyciele, rodzice, pracownicy niepedagogiczni i dyrektor stwierdzają że działania wychowawcze podejmowane w szkole są spójne. Nauczyciele (wywiad) dbają o spójność działań wychowawczych poprzez: stosowanie jednolitych kryteriów oceniania zachowania, realizację programu wychowawczego i profilaktycznego, współpracę zespołów przedmiotowych w zakresie wszelkich działań szkoły dydaktycznych wychowawczych i opiekuńczych, wypracowanie modelu absolwenta. Pracownicy niepedagogiczni stwierdzają, że w szkole dyskutuje się na temat pożądanych postaw uczniów, podczas spotkania z absolwentami, z polecenia nauczycieli, oraz dyskutuje się między sobą i z polecenia dyrektora szkoły. Dyrektor (wywiad) jako przykłady spójnych działań podaje: konsekwencja w egzekwowaniu frekwencji uczniów na zajęciach, jednolite zasady i terminy usprawiedliwiania nieobecności uczniów na lekcjach, zasady zwalniania uczniów przez rodziców z zajęć. Wprowadzono zakaz opuszczania przez uczniów terenu szkoły podczas zajęć lekcyjnych, klasy uzyskujące najlepszą frekwencję w danym miesiącu są nagradzane zwolnieniem z odpowiedzi ustnych w wybranym przez siebie dniu.

Działania wychowawcze są adekwatne do potrzeb uczniów. Ankietowani uczniowie stwierdzają (79%), że postawy promowane przez szkołę są zgodne z tymi, które oni uważają za ważne. Nauczyciele (wywiad) wskazali, że w szkole przeprowadza się diagnozę wychowawczych potrzeb uczniów poprzez: obserwację zespołów klasowych, ankietowanie, rozmowy indywidualne z rodzicami i uczniami, współpracę z PP i pedagogiem szkolnym. Określono następujące potrzeby: pomoc psychologiczna, pomoc socjalna, potrzeba dodatkowych zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów. Aby zaspokoić potrzeby wychowawcze uczniów nauczyciele (wywiad) wnioskuje o przyznanie stypendiów socjalnych, pomocy materialnej (odzież, żywność, podręczniki). Szkoła stara się organizować zajęcia pozalekcyjne zgodnie z zainteresowaniami i potrzebami uczniów. Problemy młodzieży rozwiązywane są przy udziale rodziców.

Uczniowie uczestniczą w działaniach sprzyjających kształtowaniu pożądanych społecznie postaw. Uczniowie na pytanie (ankieta), kiedy ostatnio brali udział w rozmowie na temat odpowiedniego zachowania stwierdzili: w poprzednim roku szkolnym lub dawniej (25%), w poprzednim semestrze (39%), w tym semestrze (25%), nigdy 8%. Większość uczniów (ankieta) stwierdziła (76%), że brała udział w innych zajęciach związanych z zachowaniem i relacjami z innymi ludźmi: 29% wskazało, że miało to miejsce około pół roku temu lub dawniej, 28% że kilka miesięcy temu, 18% że w ostatnim miesiącu, a 22% że nigdy. Zdecydowana większość ankietowanych nauczycieli 98% stwierdziła, że w przeciągu ostatnich sześciu miesięcy miała miejsce dyskusja na temat pożądanych postaw uczniów. Do działań kształtujących społecznie pożądane postawy nauczyciele (wywiad) zaliczyli: Rzeszowskie Dni Kultury Szkolnej (biorą udział wszyscy uczniowie), akcje charytatywne (wszyscy uczniowie), pomoc w organizacji imprez szkolnych (grupy uczniów), działalność drużyny harcerskiej (grupy), działalność organizacji szkolnych (grupy), działalność młodzieży w Radzie Miasta Rzeszowa (grupy), udział w konkursach promujących pracę charytatywną np. 8-wspaniałych (indywidualnie), promocja szkoły poprzez własne materiały audio-video - (grupy), akcje ekologiczne (wszyscy uczniowie), działalność turystyczna (grupy), działalność artystyczna chór i konkursy artystyczne (grupy), reprezentowanie szkoły w uroczystościach miejskich (grupy). Podczas obserwacji zajęć stwierdzono, że nauczyciele poprzez swój sposób zachowania kształtują pożądane społecznie postawy.

Uczniowie biorą udział w planowaniu i modyfikowaniu działań wychowawczych w szkole. Ankietowani uczniowie (50%) uważają, że w szkole mają wpływ na to, jakie postawy są promowane. Zdaniem uczniów (wywiad) w szkole oczekuje się od nich następujących postaw i zachowań: kultury osobistej, obowiązkowości, postawy aktywnej, punktualności, pracowitości, wzorowej frekwencji. Uczniowie stwierdzają (wywiad), że szkoła propaguje takie wartości, które oni akceptują i które nie są sprzeczne z ich wartościami. Rodzice (wywiad) uważają, że dzieci wiedzą dlaczego zachowania przyjęte w szkole są dla nich ważne oraz, że mają wpływ na ustalanie zasad

obowiązujących w szkole i są tego świadomi, a jako przykłady zaangażowania rodzice podają: udział w drużynie harcerskiej, Caritas, PCK. Zdaniem rodziców (wywiad) uczestniczenie w takich inicjatywach kształtuje charakter, kształtują się pewne cechy, które później są niezbędne w dorosłym życiu. Zdaniem prawie wszystkich nauczycieli (43/45) uczniowie uczestniczą w tworzeniu i zmianie działań wychowawczych, a jako sposoby uczestniczenia we współtworzeniu i modyfikowaniu działań wychowawczych przez uczniów podają m.in.: konsultacje z samorządem (40) i poprzez trójki klasowe (5). Zdaniem nauczycieli (ankieta) przykłady współtworzenia i modyfikowania działań wychowawczych przez uczniów to wpływ na program wychowawczy (21) i organizacja imprez (13). W szkole, zdaniem nauczycieli (wywiad) promuje się następujące postawy: obywatelską, patriotyczną, proekologiczną, prozdrowotną, szacunku i tolerancji, świadomości rodzicielstwa i wartości rodziny, otwartości, dumy z przynależności do społeczności III LO. Nauczyciele (wywiad) nie widzą obecnie potrzeby promowania innych postaw. Dyrektor (ankieta) stwierdza, że uczniowie uczestniczą w tworzeniu i zmianie szkolnego systemu oddziaływań wychowawczych poprzez: tematykę godzin wychowawczych, organizację imprez szkolnych, wyjazdy i wyjścia szkolne, organizację działań charytatywnych, inne propozycje zgłaszane przez Samorząd Uczniowski („szczęśliwy numer”, „dzień tematyczny”).

Wnioski z analizy działań wychowawczych są wdrażane. W zgodnej opinii dyrektora i nauczycieli, przedstawionych w wywiadzie, wnioski z analizy działań wychowawczych są analizowane i wdrażane.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: *Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych*

Komentarz:

W szkole prowadzone są działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów, co umożliwia młodzieży osiągnięcie sukcesów edukacyjnych na miarę swoich możliwości. Nauczyciele znają możliwości swoich uczniów i starają się tak organizować proces kształcenia, by uwzględnić indywidualne potrzeby uczniów.

Wymaganie to zostało spełnione w wysokim stopniu.

Nauczyciele znają możliwości swoich uczniów. Ankietowani nauczyciele wskazują, że znają możliwości swoich uczniów, gdyż zdecydowana ich większość (44/45) diagnozuje te możliwości. Najczęściej diagnoza umożliwia nauczycielom: planowanie i dobieranie metod nauczania do pracy z uczniem zdolnym i słabym (31), stwierdzenie czy osiągnięte wyniki są adekwatne do możliwości ucznia (17), dobór właściwego podręcznika (11). Partnerzy uczestniczący w wywiadzie nie znają problemów społecznych w miejscu zamieszkania uczniów, gdyż dojeżdżają oni z różnych miejscowości.

Uczniowie osiągają sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości. Uczniowie w swoich wypowiedziach, na temat wyników nauczania stwierdzają, że: 58% uważa, że wszystko jest w porządku, 31% wyraziło niezadowolenie, że nie mogłem zrobić więcej, pozostała część (9%) nie wykazuje zainteresowania wynikami swojej pracy. Podobną opinię wyraził też dyrektor.

W szkole prowadzone są działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów. Ankietowani rodzice stwierdzili (61%), że szkoła podejmuje starania by dziecko miało poczucie sukcesu w nauce na miarę jego możliwości, przeciwnego zdania jest 38%. Jako przykłady tych starań rodzice podali m.in.: nagrody, pochwały i stypendia (32), przygotowania do konkursów i olimpiad (32), zajęcia wyrównawcze i dodatkowe (12). Podobne przykłady podają w wywiadzie rodzice oraz partnerzy zewnętrzni.

W szkole prowadzone są działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji. Uczniowie w swoich ankietach stwierdzili, że większość lub wszyscy nauczyciele (55%) udzielają im pomocy, gdy mają trudności w nauce, a 1/3 badanych uważa, że robi to połowa lub mniej nauczycieli. Równocześnie połowa pytanym uczniów stwierdza, że nauczyciele wierzą w ich sukces, a połowa, że nie. Ankietowani rodzice stwierdzili, że ich dziecko zdecydowanie nie jest traktowane indywidualnie w procesie edukacji (14%), a 55% uważa, że raczej nie. Przeciwnego zdania jest 29% respondentów. Uczestniczący w wywiadzie grupowym nauczyciele podali, że indywidualizują proces edukacji poprzez: indywidualny tok nauczania, różnicowanie wymagań do potrzeb i możliwości uczniów, pracę z uczniem zdolnym i organizację zajęć wyrównawczych. Dyrektor uważa, że uczniowie są motywowani do pełnego wykorzystania swoich możliwości, poprzez promowanie osiągnięć uczniów, przyznawanie nagród, stypendiów oraz organizowanie spotkań z pracownikami naukowymi. Połowa

obserwowanych zajęć wykazała, że nauczyciele dobierają sposoby motywowania odpowiednio do potrzeb poszczególnych uczniów.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju*

Komentarz:

Podjęwane inicjatywy na rzecz środowiska i aktywna oraz systematyczna współpraca szkoły z wieloma podmiotami działającymi w środowisku, mają istotny wpływ na wszechstronny wzajemny rozwój.

Przedstawiona argumentacja świadczy o bardzo wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Szkoła podejmuje inicjatywy na rzecz środowiska. Szkoła podejmuje różnorodne inicjatywy na rzecz środowiska lokalnego. Z wywiadu z dyrektorem dowiadujemy się, że szkoła znana jest z podejmowanych inicjatyw na rzecz środowiska, o czym świadczy wymieniona liczba instytucji, stowarzyszeń i organów państwowych, z którymi podejmowane są różnorodne działania. Mi in. współpraca z organem prowadzącym polega na bezpłatnym udostępnianiu sal na spotkania mieszkańców Osiedla Śródmieście z Prezydentem Miasta Rzeszowa oraz z innymi przedstawicielami samorządu, rodziców, stowarzyszeń, organizowanie zabaw noworocznych, występów artystycznych oraz przygotowywanie prezentów dla dzieci z Domu Dziecka w Rzeszowie, kwestowanie na rzecz Rzeszowskiego Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta. Partnerzy szkoły uznali, że młodzież szkolna chętnie wykonuje różne prace ekologiczne na rzecz środowiska: zbieranie makulatury, nakrętek plastikowych z butelek, zużyte baterie. Zaangażowana jest w działania charytatywne: zbiórka pieniędzy na rzecz WOŚP, w Wigilijne Dzieło Pomocy, Kwesta na cmentarzu w czasie Wszystkich Świętych i Dnia Zadusznego, zbiórka żywności dla potrzebujących, akcja " Żywe kamienie", czyli udział w Fundacji im. Jana Pawła II - Dzieło III Tysiąclecia, udział nauczycieli jako wolontariuszy na koloniach letnich Caritas oraz organizowanie zimowisk. Młodzież szkolna wspólnie z nauczycielami bierze czynny udział w organizowaniu różnych uroczystości patriotyczno-religijnych, miejskich i wojewódzkich. Szkoła znana jest w środowisku lokalnym z tego, że bardzo chętnie udostępnia swoje obiekty sportowe dla mieszkańców osiedla, w dni wolne od nauki. W dokumentacji szkolnej znajduje się potwierdzenie opisanych wyżej działań na rzecz lokalnego środowiska. Ponadto stwierdzono działania: organizację zabaw noworocznych, występy artystyczne chóru "Dominanta" dla dzieci ze Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Młodzieży z Wadą Słuchu " W świecie dźwięków", organizowanie paczek "Mikołajowych dla dzieci z Domu Dziecka i Hospicjum, żywnościowych dla potrzebujących, zbiórka artykułów szkolnych dla SP w Sołonce, udział w ogólnopolskiej akcji " Podziel się posiłkiem". Udział młodzieży szkolnej w Rzeszowskich Dniach Kultury Szkolnej.

Szkoła współpracuje z różnymi podmiotami działającymi w środowisku. Ankietowani nauczyciele podali, że współpracują z różnymi podmiotami działającymi w środowisku, w ankiecie wskazali: inne instytucje samorządowe (11 z 45), przedsiębiorcy (14 z 45), poradnia psychologiczno-pedagogiczna (25 z 45), policja (11 z 45), świetlica socjoterapeutyczna (2 z 45), placówki ochrony zdrowia (6 z 45), fundacje (18 z 45), inne (14 z 45) podano: Zakład Karny, Państwowa Straż Pożarna, Uniwersytet Rzeszowski, Politechnika Rzeszowska, Stowarzyszenie PTTK, Wydawnictwa i księgarnie językowe, Związek Międzygminny - Wisłok: inicjatywy obywatelskie na rzecz edukacji ekologicznej i ochrony środowiska, Ambasada Hiszpanii - Rada ds. edukacji i języka hiszpańskiego w Polsce, EVS - organizacja przyjmująca i wysyłająca wolontariuszy w Unii Europejskiej, stowarzyszenie Ekoskop - inicjatywy ekologiczne, WOŚP, Komenda Chorągwi Podkarpackiej-Związek Harcerstwa Polskiego, Ambasada Francji- Instytut Francuski, Media lokalne- prasa, radio, telewizja regionalna, OKE w Krakowie, Podkarpackie Hospicjum dla dzieci, kluby sportowe, teatr<, lokalny samorząd (23 z 45), ośrodek pomocy społecznej (6z45), centrum pomocy rodzinie (4 z 45), dom/ośrodek kultury (19 z 45), szkoły lub inne placówki edukacyjne (37 z 45), biblioteki (31 z 45), organizacje pozarządowe (17 z 45), rodzice (41 z 45), grupy nieformalne (5 z 45), kościoły i związki wyznaniowe (22 z 45). W wywiadzie nauczyciele podali, że współpracują z Urzędem Miasta i Urzędem Marszałkowskim - stypendium dla uczniów szczególnie uzdolnionych, Uniwersytetem Rzeszowskim - klasa uniwersytecka, korzystanie z zasobów uniwersyteckich, praktyki ciągle, MDK, Parafia, Caritas, Towarzystwo Pomocy Świętego Brata Alberta, Hospicjum, WOŚP, Szkoła Przychodnia, Dom Samotnej Matki, Dom Dziecka "Mieszko", Bank Żywności- akcje charytatywne, Stowarzyszenia i fundacje: Stowarzyszenie na Rzecz rozwoju III LO "NORWID" - promocja i rozwój szkoły, PTTK, Drużyna Harcerska, PCK - działalność

wykazująca specyfikę szkoły. Partnerzy szkoły bardzo wysoko oceniają współpracę szkoły z organizacjami i instytucjami lokalnymi - 100% - jest ona satysfakcjonująca i wystarczająca w stosunku do istniejących potrzeb. W dokumentacji szkolnej jest potwierdzenie opisanych wcześniej działań, ponadto wykazana jest współpraca ze: Strażą Miejską, Miejskim Zarządem Dróg- wydział inwestycji, Stowarzyszenie "OSC", Karan. Dyrektor w wywiadzie potwierdza, że szkoła współpracuje z różnymi podmiotami działającymi w środowisku, które wykazali nauczyciele, ponadto podał: MDK - bezpłatne wynajmowanie sali gimnastycznej dla grupy tanecznej "Uśmiech", Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży z Wadą Słuchu "W świecie dźwięków" - bezpłatne korzystanie z sali w celu przeprowadzenia zajęć dogoterapii, Stowarzyszenie "Oś" - bezpłatne udostępnienie sali na warsztaty prowadzone w ramach projektu "Ów Rzeszów" - warsztaty dla seniorów i młodzieży, KARAN - korzystanie i obiektów sportowych. Wymienił trzy najważniejsze inicjatywy jakie podejmowała szkoła na rzecz środowiska: akcje charytatywne, występy chóru "Dominanta" dla pensjonariuszy Domu Opieki Społecznej, Szkoły Przyszpitalnej, w czasie uroczystości państwowych i religijnych oraz organizacja i udział uczniów w Rzeszowskich Dniach Kultury Szkolnej pod opieką nauczycieli. W ankiecie dyrektor podał, jakie instytucje tworzą jego zdaniem lokalne środowisko, są to: inne instytucje samorządowe, przedsiębiorcy, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, policja, świetlica socjoterapeutyczna, placówki ochrony zdrowia, fundacje, inne: Stowarzyszenie OSC, lokalny samorząd, ośrodek pomocy społecznej, centrum pomocy rodzinie, dom/ośrodek kultury, szkoły lub inne placówki edukacyjne, biblioteki, organizacje pozarządowe, rodzice, grupy nieformalne kościoły i związki wyznaniowe.

Szkoła identyfikuje potrzeby i możliwości środowiska. W wywiadzie i ankiecie dyrektor wskazał, w jaki sposób pozyskiwana jest wiedza nt. oczekiwań i potrzeb środowiska wobec szkoły. Odbywa się to przez ankietowanie rodziców i uczniów, wywiady i konsultacje, np. z dyrekcją domów dziecka, domu kultury, lokalną prasą, radiem, tv. W opinii nauczycieli szkoła pełni również rolę instytucji otwartej na oczekiwania środowiska, np. udostępnianie bazy lokalowej, organizacja imprez środowiskowych, akcji charytatywnych, praktyk studenckich, działania ekologiczne mające na celu ochronę środowiska. Rodzice stwierdzają w wywiadzie, że szkoła dobrze identyfikuje oczekiwania i potrzeby lokalnego środowiska, o czym świadczy m. in. podejmowanie działań współpracy z PCK, Caritasem, organizowaniem występów chóru szkolnego w domach pomocy społecznej i szkole podstawowej przyszpitalnej z okazji świąt, akcji charytatywnych. W opinii partnerów i samorządu jest to m. in. udostępnianie budynku szkolnego na targi staroci, udostępnianie boiska sportowego, prowadzenie działalności kulturalnej na rzecz środowiska, ze szczególnym udziałem chóru szkolnego.

Szkoła prowadzi działania, które mają na celu zaspokajanie potrzeb lokalnego środowiska. Według dyrektora (wywiad) do najważniejszych działań szkoły należy zaspokajanie potrzeb kulturalnych i sportowych (RDKS, Giełda Staroci, Wystawa i Giełda Mineralów i Wyrobów Jubilerskich, występy chóru szkolnego „Dominanta”, rekreacyjnych (udostępnianie sali gimnastycznej, siłowni i boisk sportowych), udział w wielu akcjach charytatywnych i dobroczynnych przez Szkolne Koło Caritas, Szkolne Koło Wolontariatu, Szkolne Koło PCK, 9 Drużynę Harcerską), dbałość o środowisko naturalne (udział w akcji „Sprzątanie świata”, udział w „Dniu Ziemi”, raz w miesiącu na terenie III LO organizowana jest zbiórka elektrośmieci dla mieszkańców Osiedla Śródmieście). Według nauczycieli, rodziców, partnerów i samorządu, zaspokajane potrzeb dokonuje się poprzez organizację i udział w imprezach, akcjach i uroczystościach szkolnych, lokalnych, państwowych. W dokumentacji szkolnej znajdują się informacje o ww. działaniach.

Szkoła korzysta z zasobów środowiska w procesie nauczania. Zgodnie z opinią dyrektora wyrażoną w wywiadzie i ankiecie, szkoła korzysta z zasobów środowiska w procesie nauczania. Jest to m. in.: korzystanie z laboratoriów i pracowni dydaktycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego, Biblioteki Uniwersyteckiej, współpraca z Młodzieżowym Domem Kultury w zakresie udostępniania sal i uczestnictwo jurorów przy organizacji imprez Rzeszowskich Dni Kultury Szkolnej. Bezpłatne korzystanie z krytej pływalni „Delfin”. Współpraca z Sądem Rejonowym w Rzeszowie i policją w zakresie pogadarek na temat przestrzegania prawa i odpowiedzialności karnej. Fundowanie stypendiów dla uczniów zaangażowanych w działalność na rzecz środowiska lokalnego, zapomóg dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej przez Stowarzyszenie „NORWID”. Ponadto uczniowie uczestniczą w przygotowaniu i przeprowadzeniu Dnia Papieskiego (występ uczniów w ramach „Dnia dla społeczności Rzeszowa”,), w "Czytaniu Norwida" - impreza zorganizowana przy współudziale Biblioteki URz, w występach chóru „Dominanta” dla pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej i dla szkoły przyszpitalnej. Nauczyciele w ankiecie dodają, że we współpracy ze środowiskiem organizują wyjazdy i wycieczki szkolne, zajęcia pozalekcyjne, profilaktyczne, prowadzenie lub współprowadzenie lekcji, imprezy środowiskowe, pomoc dla uczniów, imprezy edukacyjne, a także projekty popularyzacji przedmiotów przyrodniczych w ramach projektu Feniks, akcje charytatywne, np. "Szlachetna paczka" - zorganizowanie nagród dla laureatów konkursów

przedmiotowych, inicjatywy obywatelskie, na rzecz edukacji ekologicznej i ochrony środowiska- wycieczki w poszukiwaniu Ekolandii (Związek Międzygminny Wisłok), udział młodzieży w konkursach, np. fotomontażu, współpraca z organizacją przyjmującą i wysyłającą wolontariuszy w Unii Europejskiej - współpraca z wolontariuszami z Europy, lekcje z gośćmi, promocja wolontariatu europejskiego. Stowarzyszenie Ekoskop- inicjatywy ekologiczne, np. olimpiady ekologiczne dla dzieci i młodzieży z terenu całego województwa. Udział w projekcie "Odpowiedzialnie kupuj drewno i papier", w Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy - sztab Hufca ZHP w szkole zebrał ok 15 800zł. Wiele działań, w których udział bierze młodzież licealna, np. uroczystości patriotyczne, zbiórki, szkolenia. Zbiórki harcerskie, biwaki, obozy, imprezy dla szkoły, działania ekologiczne dla środowiska lokalnego (Rzeszowska Drużyna Harcerska). Organizacja zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, baterii. Zakup nagród na szkolne konkursy. Dla rodziców ważne jest organizowanie zajęć, spotkań dla uczniów ze środowiskiem miejscowych przedsiębiorców oraz prelekcji z prawnikiem - karnistą, specjalistą w zakresie ścigania przestępstw dotyczących przesyłania plików internetowych. W opinii partnerów i samorządu szkoła korzysta ze wsparcia w postaci wspierania szkoły przez jej absolwentów, dostarczania nagłośnienia, zapewnienia jurorów w konkursach organizowanych przez szkołę, przekazywania środków finansowych na działania szkoły przez samorząd miasta Rzeszowa.

Współpraca szkoły z podmiotami działającymi w środowisku wpływa na rozwój uczniów. Według stanowiska dyrektora wyrażonego w wywiadzie, uczniowie dzięki współpracy szkoły z podmiotami działającymi w lokalnym środowisku odnoszą następujące korzyści: kształtowanie postaw prospołecznych, budowanie wrażliwości na potrzeby innych ludzi, podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności, rozwój zainteresowań, kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich, pogłębianie więzi z miastem i regionem. Uczniowie w wywiadzie stwierdzają, że szkoła organizuje zajęcia, które dają im szansę na spotkanie z ludźmi i organizacjami spoza szkoły. W ich opinii interesujące i atrakcyjne są spotkania z podróżnikami, absolwentami szkoły osiągającymi sukces w życiu, wyjścia na zajęcia uniwersyteckie, na seanse filmowe połączone z klubem dyskusyjnym, a także wymiana doświadczeń

Poziom spełniania wymagania: A

Wymaganie: *Wykorzystywane są informacje o losach absolwentów*

Komentarz:

Szkoła wykorzystując informacje o losach absolwentów i podejmując współpracę z niektórymi z nich doskonalą proces nauczania i wychowania oraz przygotowuje absolwentów do dalszego kształcenia u funkcjonowania na rynku pracy.

Szkoła wypełnia wymaganie w stopniu średnim.

Szkoła wykorzystuje informacje o losach absolwentów w procesie nauczania i wychowania. Szkoła wykorzystuje informacje o losach absolwentów w procesie nauczania i wychowania. Zdecydowana większość ankietowanych uczniów klas drugich (88%) stwierdziła, że nauczyciele opowiadają im o losach absolwentów, w tym "bardzo sporadycznie" i "od czasu do czasu" wskazało 85% uczniów, a "regularnie" - 3,36%. Większość ankietowanych nauczycieli (38/45) wykorzystuje informacje o losach absolwentów do doskonalenia procesu nauczania i wychowania poprzez: "propagowanie wzorców postaw i zachowań, preorientację zawodową, nawiązywanie kontaktów, spotkania z absolwentami, pomoc w organizacji imprez szkolnych (jubileusz 100-lecia szkoły, Rzeszowskie Dni Kultury Szkolnej), pozyskiwanie sponsorów spośród absolwentów".

Szkoła współpracuje z absolwentami. Zdaniem prawie wszystkich ankietowanych nauczycieli (44/45) szkoła współpracuje z absolwentami (w tym "regularnie" wybrało 15/45 nauczycieli i "od czasu do czasu" - 24/45) poprzez: spotkania uczniów z absolwentami, szczególnie wybitnymi ludźmi kultury, nauki, sportu, menadżerami (37/45), praktyki studenckie/pedagogiczne (28/45), współpracę w przygotowaniu imprez szkolnych (25/45), współpracę przy organizowaniu jubileuszu 100-lecia szkoły (8/45). Według dyrektora (wywiad) szkoła regularnie podejmuje współpracę z absolwentami. Oprócz wymienionych wyżej form tej współpracy dyrektor wymienił ponadto spotkania

informacyjne dotyczące danych uczelni i kierunków dalszego kształcenia, a także promowanie szkoły w lokalnych mediach i wspieranie finansowe szkoły.

Szkoła przygotowuje do funkcjonowania na rynku pracy. Większość ankietowanych uczniów klas drugich uważa, że jest dobrymi uczniami (skali 1 - 8, gdzie 1 jestem złym uczniem, a 8 - jestem dobrym uczniem, uczniowie najczęściej wskazali stopień 6 (67/238 uczniów) oraz stopień 7 (53/238 uczniów). 68 ankietowanych uczniów stwierdziło, że są złymi uczniami: stopień 4 na skali wskazało 27 uczniów, a stopień 3 - 10 uczniów. Na pozostałe pytania większość uczniów odpowiadała, wskazując wysokie wartości w skali ośmiestopniowej, pomiędzy stopniem 5 a 8 w następujący sposób: "jestem samodzielny/a" - 208/238 (skala 7-89 uczniów, skala 6-44 uczniów), "jestem aktywny/a" - 162/238 (skala 6-56 uczniów, skala 5-51 uczniów), "sam/a podejmuję działania" - 194/238 (skala 7-70 uczniów, skala 6-54 uczniów), "lubię naukę" - 127/238 (skala 5-52 uczniów, skala 6-42 uczniów), "lubię kontakt z ludźmi" - 214 (skala 8-113 uczniów, skala 6-52 uczniów). Młodzież postrzega swoje postawy pozytywnie. Zdaniem większości ankietowanych rodziców (73%) szkoła właściwie wykorzystując postawy uczniów dobrze przygotowuje ich do funkcjonowania w dalszym życiu. Taką samą opinię wyrazili w wywiadach partnerzy szkoły, nauczyciele i dyrektor. Do działań, które prowadziła szkoła w tym lub poprzednim roku szkolnym, by przygotować uczniów do funkcjonowania na rynku pracy nauczyciele zaliczyli: utworzenie szkolnego ośrodka kariery zawodowej, organizowanie spotkań z przedstawicielami i pracownikami uczelni, absolwentami, ciekawymi ludźmi, poszerzenie oferty edukacyjnej szkoły poprzez rozszerzenie przedmiotów, tworzenie profili, równie poprzez preorientację zawodową, dobrą współpracę poradnią psychologiczno-pedagogiczną, właściwie organizowane doradztwo zawodowe, realizację projektu edukacyjnego "Zawód", udział w targach edukacyjnych, organizację salonu maturzystów i wielu zajęć pozalekcyjnych.

Szkoła przygotowuje do dalszej edukacji. Większość ankietowanych uczniów klas drugich uważa, że kończąc szkołę będzie dobrze przygotowana do dalszej nauki (76%). Jednak prawie 7% respondentów stwierdziło, że "zdecydowanie nie będą przygotowani do dalszej nauki" (prawie 16% osiemnastolatków wybrało "że raczej nie"). Grupa 65% ankietowanych uczniów klas drugich uważa, że będzie potrzebowała korepetycji lub innych zajęć poza szkołą, by zapewnić sobie możliwość dalszej nauki w szkole/uczelni (33% uczniów wybrało "zdecydowanie tak", a 32% - "raczej tak"). Podobną opinię wyrazili ankietowani rodzice - aż 67% uważa, że ich dziecko będzie potrzebować korepetycji lub innych zajęć poza szkołą, by zapewnić sobie możliwość dalszej nauki. Opinia ankietowanych nauczycieli w tej sprawie jest odmienna, gdyż prawie wszyscy (43/44) stwierdzili, że ich "uczniowie nie potrzebują korepetycji, aby zapewnić sobie możliwość dalszej nauki".

Poziom spełniania wymagania: C

Wymaganie: *Promowana jest wartość edukacji*

Komentarz:

Szkoła prezentuje i upowszechnia informacje o ofercie edukacyjnej oraz podejmowanych działaniach i osiągnięciach. Promuje w środowisku potrzebę uczenia się i jest pozytywnie postrzegana, o czym świadczą "Rzeszowskie Dni Kultury Szkolnej" i uroczystości z okazji 100-lecia szkoły.

Szkoła wypełnia bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania.

Szkoła prowadzi działania informacyjne dotyczące oferty edukacyjnej, działań szkoły i jej osiągnięć. Szkoła informuje o swojej ofercie, działaniach i osiągnięciach (na podstawie danych z ankiety dla dyrektora) poprzez stronę internetową, programy TV, radiowe i artykuły prasowe, ogłoszenia na tablicach informacyjnych w szkole, wydawaną własną gazetkę szkolną, przygotowywane specjalne informatory, ulotki, foldery na temat działalności szkoły, plakaty itd. Ważną dla szkoły formą propagowania informacji o swojej działalności są imprezy i uroczystości o charakterze lokalnym i regionalnym, np. "Targi edukacyjne", "Dni Kultury Szkolnej", organizowanie "dni otwartych", jak również zorganizowanie uroczystości "100-lecia szkoły". Z analizy dokumentacji wynika, że szkoła publikuje informacje o sukcesach i osiągnięciach uczniów, w tym dydaktycznych, artystycznych, sportowych. Informacje te przekazywane są również rodzicom w trakcie spotkań z nimi, a także przy okazji różnych imprez, dni

otwartych, targów edukacyjnych, jubileuszu szkoły, prezentacji szkoły na telebimach i uroczystości szkolnych.

Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska znają osiągnięcia szkoły i jej uczniów. Rodzice są informowani o sukcesach szkoły i jej uczniów, np. 61% ankietowanych rodziców było informowane o sukcesach uczniów, 58% wie, jakie sukcesy odnieśli uczniowie w olimpiadach przedmiotowych, 50% posiada informacje nt. sukcesów sportowych licealistów. Informacje o sukcesach szkoły dotyczą również projektów i akcji społecznych, w których uczniowie III Liceum uczestniczą, udziału przedstawicieli szkoły w ważnych wydarzeniach i uroczystościach, przyznanych uczniom szkoły stypendiach naukowych oraz otrzymanych przez szkołę grantów i dotacji. Informacje te uzyskiwali rodzice w czasie spotkań z nauczycielami i dyrektorem, ze strony internetowej szkoły, a także czytając lokalną prasę i oglądając telewizję. Zdecydowana większość ankietowanych pozytywnie ocenia informacje na temat osiągnięć szkoły. W opinii partnerów szkoły (z wywiadu) informacje na temat osiągnięć szkoły dotyczą wszystkich sfer funkcjonowania liceum i są raczej wystarczające.

Szkoła informuje o celowości i skuteczności swoich działań. Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele informowali rodziców, jakie są cele edukacyjne działań (41/45) i jakie są cele wychowawczych działań (43/45), które realizują w pracy z młodzieżą. Zdecydowana większość nauczycieli prezentowała rodzicom cele edukacyjnych działań realizowany przez szkołę (40/45). Większość ankietowanych nauczycieli (33/45) informowała rodziców, jakie działania szkoły sprawdzają się ze względu na ich wartość edukacyjną oraz ze względu na ich wartość wychowawczą. Większość ankietowanych rodziców (62%) stwierdziła, że byli informowani o celach, które chce realizować szkoła. Już mniejsza grupa rodziców (37%) zaznaczyła, że była informowana o celach wychowawczych działań szkoły. Nieco mniejsza grupa ankietowanych rodziców była informowana o działaniach szkoły, które sprawdzają się ze względu na ich wartość edukacyjną (31% rodziców) i działaniach, które sprawdzają się ze względu na ich wartość wychowawczą (26%). W opinii partnerów i samorządu pracownicy szkoły informują ich o wszystkich ww. działaniach.

Szkoła prowadzi działania w lokalnej społeczności promujące wartość uczenia się przez całe życie. Z wywiadu z dyrektorem wiadomo, że w szkole prowadzone są spotkania z ciekawymi ludźmi, działania informacyjne oraz liczne inne, np. związane z jubileuszem 100-lecia szkoły, spotkania autorskie z p. Jadwigą Kupiszewską (absolwentką z 1957 roku), poetką, autorką prozy, animatorką kultury, połączone z promocją jej książki pt. „Pamiętnik zwany Ma-ka-gi-gi”, młodzież prezentowała montaż poetycki pn. „Katyński Las” do tekstów Stefanii Guniewskiej-Marszałek, Wdowy Katyńskiej”, przygotowany przez panią Jadwigę Kupiszewską. Kluczowe działania szkoły, w ostatnim czasie, koncentrowały się głównie na jubileuszu 100-lecia szkoły (na Uniwersytecie Rzeszowskim odbyła się sesja popularnonaukowa pod nazwą „Absolwenci – szkole”. Pierwsza część sesji miała charakter wspomnieniowy. Zaprezentowano sylwetki absolwentów III LO: prof. dr hab. Grażyny Prawelskiej-Skrzypek oraz prof. dra hab. Andrzeja Urbanika. Odczytano ich wspomnienia opublikowane w „Księdze Jubileuszowej na 100 – lecie Szkoły”. W drugiej części spotkania wystąpili: Aleksander Korab – absolwent III LO z 1996 roku, dyrektor ds. informacji „Metro International” w Londynie i prof. dr hab. Aleksander Bobko – absolwent III LO z roku 1979, Prorektor Uniwersytetu Rzeszowskiego) oraz 190. rocznicy urodzin patrona szkoły. W wywiadzie partnerzy i samorząd wskazali, że w tym i w ub. roku szk. prowadzono następujące działania edukacyjne dla dorosłych: szkolenia, kursy, warsztaty, projekty edukacyjne, konkursy, spotkania z ciekawymi ludźmi, konsultacje, debaty angażujące członków lokalnej społeczności, akcje społeczne, działania informacyjne. W dokumentach szkolnych opisane są następujące działania promujące wartości uczenia się: organizacja olimpiad przedmiotowych, konkursów, zawodów - organizacja Szkolnej Ligi Przedmiotowej, przyznawanie stypendiów, nagród rzeczowych, dyplomów, odznak („Nasz Najlepszy”), dofinansowywanie wyjazdów i wyjazdów, organizacja obozów naukowych, organizacja spotkań za światem nauki (pracownikami naukowymi), organizacja spotkań z absolwentami (naukowcami, menedżerami, ludźmi kultury i sportu). Ankietowani rodzice do ww. działań zaliczyli: działania informacyjne (31%), konsultacje, debaty angażujące członków lokalnej społeczności (16%), spotkania z ciekawymi ludźmi i akcje społeczne (16%), projekty edukacyjne (14%).

Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska postrzegają szkołę jako dbającą o jakość uczenia się. W opinii partnerów szkoły i przedstawicieli samorządu (wywiad) szkoła zdecydowanie dba o jakość uczenia się. Również większość ankietowanych rodziców (84%) uważa, że szkoła dba o jakość nauczania. Jednak grupa prawie 15% rodziców stwierdziła w ankiecie, że szkoła nie dba o jakość uczenia się (13% respondentów wybrało

odpowiedź "szkoła raczej nie dba", a 2% - "szkoła zdecydowanie nie dba"). Zdaniem przedstawicieli rodziców (wywiad) szkoła "korzysta ze środków unijnych, w kwestii wyposażania szkoły, spraw związanych z informatyzacją tej szkoły, jedna z najlepiej wyposażonych szkół. Logując się do systemu wiadomo, jak te oceny wyglądają na poziomie klasy, te wszystkie rzeczy są na bieżąco analizowane. Szkoła realizuje program Comenius, młodzież jedzie do Niemiec, do szkoły, która została założona chyba w XV wieku, gdzie będzie miała możliwość poznania środowiska, przyjeżdżają Niemcy tutaj. Dobra jakość jest bo są wykwalifikowani nauczyciele, w tym i pracownicy z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Nauczyciele biorą udział w różnych formach doskonalenia, w różnych kursach. Są dodatkowe zajęcia realizowane nie tylko w klasie uniwersyteckiej, ale także na politechnice. Opinia o szkole jest też dobra. Jeśli uczeń chce zdać maturę to powinien pójść do III LO. Bez problemu tu zdaje maturę".

Rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska postrzegają szkołę jako dbającą o relacje z lokalnym środowiskiem. Większość ankietowanych rodziców (87%) uważa, że nauczycielom i innym pracownikom szkoły zależy na współpracy z nimi (23% wybrało "zdecydowanie zależy", a 64% - "raczej zależy"). Tylko nieco ponad 1% ankietowanych rodziców stwierdziło, że nauczycielom liceum zdecydowanie nie zależy na współpracy z nimi. Wg informacji z wywiadu z partnerami i przedstawicielami samorządu, szkole zależy na współpracy z rodzicami uczniów.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wymaganie: *Rodzice są partnerami szkoły*

Komentarz:

Szkoła pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców nt. swojej pracy, a w wielu istotnych dla życia szkoły sprawach rodzice współdecydują i chętnie uczestniczą w zaplanowanych działaniach. Szkoła wspiera ich w procesie wychowania.

Szkoła spełnia wymaganie w wysokim stopniu.

Rodzice dzielą się opiniami na temat pracy szkoły oraz procesu nauczania. Ankietowani rodzice stwierdzają, że dzielą się opiniami na temat pracy szkoły oraz procesu nauczania z nauczycielami lub dyrektorem szkoły podczas: zebrań rodziców (82%), indywidualnych rozmów w ramach wyznaczonych godzin spotkań dla rodziców (23%), indywidualnych rozmów poza wyznaczonymi godzinami spotkań dla rodziców, np. podczas przerw, "okienek" (15%). Co dziesiąty rodzic stwierdził, że nie dzielił się opiniami nt. pracy szkoły i procesu nauczania z dyrektorem i nauczycielami. Zdaniem większości rodziców (85%) nauczyciele poświęcają odpowiednią ilość czasu na kontakty z nimi. Większość rodziców (85%) uważa, że szkoła tworzy możliwości do dzielenia się przez nich opiniami nt. funkcjonowania szkoły. Zdaniem ponad 4/5 ankietowanych nauczycieli rodzice dzielą się z nimi opiniami na temat procesu nauczania najczęściej podczas: indywidualnych rozmów w ramach wyznaczonych godzin spotkań dla rodziców (42/45), w czasie indywidualnych rozmów poza wyznaczonymi godzinami spotkań z rodzicami, np. podczas przerw, "okienek", itp. (41/45), podczas zebrań rodziców (39/45). Podobnie w wywiadzie stwierdził dyrektor szkoły.

Opinie pozyskane od rodziców mają wpływ na działania szkoły. Opinie pozyskane od rodziców mają wpływ na działania szkoły i są brane pod uwagę przy planowaniu działań szkoły, co stwierdza 61% ankietowanych rodziców, podając jako przykłady (wywiad) tych działań: korzystanie z posiłków dla uczniów, stojaki na rowery, dziennik elektroniczny, wyeliminowanie opóźnień we wpisywaniu ocen. Zdaniem zdecydowanej większości nauczycieli (40/44) oraz dyrektora (dane z wywiadu), opinie rodziców są brane pod uwagę przy planowaniu działań szkoły, np. przy "zakupie sprzętu szkolnego i środków dydaktycznych, ofercie edukacyjnej i zajęć pozalekcyjnych, oraz koncepcji pracy szkoły, na wniosek Rady Rodziców uczniowie mogą korzystać z gorącego posiłku, rodzice mieli wpływ na organizację wyjazdów i wycieczek zarówno krajowych, jak i zagranicznych, na wniosek Rady

Rodziców zorganizowano pomoc finansową dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej". Nauczyciele w wywiadzie uzupełnili tę listę ponadto o "opiniowanie działań wychowawczych szkoły, organizacja studniówki".

Szkoła wspiera rodziców w wychowaniu dzieci. Ankietowani rodzice stwierdzają, że szkoła wspiera ich w wychowaniu dzieci, oferując szereg form, spośród których najczęściej wskazują na: współpracę wychowawcy z rodzicem (76%), pomoc specjalisty pedagoga (70%), współpracę nauczycieli z rodzicami (48%), współpracę dyrektora z rodzicami (29%). Ponadto, wg rodziców, szkoła umożliwia dostęp do następujących form wsparcia w wychowaniu: pomoc pedagoga lub psychologa szkolnego (72%), udzielanie rad i wsparcia przez nauczycieli (wychowawców) w sytuacjach problemowych (46%), doradztwo w ramach indywidualnych lub grupowych spotkań z nauczycielem (wychowawcą) (33%), opieka socjalna (12%). Za rzeczywiście pomocne rodzicom formy wsparcia prowadzone przez szkołę wskazali oni: pomoc pedagoga lub psychologa szkolnego (58%), udzielanie rad i wsparcia przez nauczycieli (wychowawców) w sytuacjach problemowych (48%), doradztwo w ramach indywidualnych lub grupowych spotkań z nauczycielem (wychowawcą) (30%), opieka socjalna (13%), pomoc poradni psychologiczno-pedagogicznej (10%). Zdecydowana większość nauczycieli (ankieta), jako formy wspierania przez nich rodziców, wskazała: służenie radą i wsparciem w sytuacjach problemowych (43/45), rozpoznanie sytuacji życiowej wychowanków i ich rodzin (42/45), utrzymywanie stałych kontaktów z rodzicami (38/45), doradzanie, gdzie rodzice mogą szukać wsparcia (36.45), w zależności od potrzeb prowadzenie indywidualnych lub grupowych spotkań z rodzicami (35/45). Dyrektor w wywiadzie wskazał natomiast następujące sposoby wspierania rodziców: możliwość skorzystania z pomocy pedagoga lub psychologa szkolnego, kierowanie rodziców do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, możliwość korzystania z prewencyjnej grupy wsparcia, profilaktyki zachowań ryzykownych i prowadzonych zajęć wychowawczych dla dzieci. Za kluczowe dyrektor uważa możliwość skorzystania z pomocy: pedagoga szkolnego (korzysta ok. 10 % uczniów), PPP (korzysta ok. 2 % uczniów) i pomoc grupy wsparcia (dla jednego ucznia). Prowadzenie przez nauczycieli i szkołę ww. sposobów wspierania rodziców znajduje potwierdzenie w analizie dokumentów szkolnych.

Rodzice są informowani o rozwoju ich dzieci. Rodzice są informowani o rozwoju ich dzieci. Ankietowani rodzice stwierdzają, że są wystarczająco poinformowani przez szkołę na temat sukcesów swojego dziecka (81%), jak i jego trudności (80%). Podobne stanowisko wyrażają w wywiadzie. Zdaniem prawie wszystkich nauczycieli (43/45 ankietowanych) rodzice są w wystarczającym stopniu informowani przez nich o sukcesach ich dzieci jak i o trudnościach.

Rodzice uczestniczą w działaniach organizowanych przez szkołę. Ankietowani rodzice stwierdzili, że brali udział w następujących działaniach organizowanych przez szkołę (w tym lub poprzednim roku szkolnym): w wywiadówkach (6%), w spotkaniach z rodzicami (5%), w imprezach szkolnych (3%), w zbiórce elektrośmieci (2%), w jubileuszu szkoły (1%). Równocześnie 69 rodziców (17% biorących udział w ankiecie) podało, że nie brało udziału w żadnych działaniach. W wywiadzie rodzice bardziej zaakcentowali swój udział w w organizacji 100-lecia szkoły, studniówki, wycieczek klasowych i szkolnych. Podobne przykłady tych działań wymienili i nauczyciele podczas wywiadu.

Rodzice biorą udział w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły. Większość ankietowanych rodziców stwierdzili, że nie bierze udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły (83%) - raczej nie wskazało 50% rodziców, zdecydowanie nie 33% rodziców. 14% rodziców podało, że współuczestniczy w podejmowaniu decyzji. Jako przykłady tych decyzji rodzice podali m.in.: organizację imprez szkolnych (10%), zebrania rodziców (9%), spotkania w sprawie rezygnacji z WDŻ (8%). Rodzice wymieniając swoją rolę w podejmowaniu decyzji dotyczących szkoły lub klasy swojego dziecka wskazali na "organizację wycieczek i studniówek, organizację dodatkowych lekcji i zajęć w klasach, dofinansowanie do wycieczek czy dofinansowanie do studniówek, zwiększenia ilości kamer w ramach monitoringu". "Jeśli są nowe inicjatywy dyrektor dyskusja z nami, we wszystkich decyzjach bierzemy czynny udział". Prawie wszyscy ankietowani nauczyciele (44/45) uważają, że rodzice uczestniczą w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły, a jako trzy konkretne decyzje, na które rodzice mieli wpływ podają: organizację imprez szkolnych (37/45), udział w opracowaniu programu wychowawczego (20/45), dysponowanie funduszem rady rodziców (17/45). Zdaniem dyrektora Rada Rodziców ma bardzo duży wpływ na działania prowadzone przez szkołę, a jako przykłady współuczestnictwa rodziców w decydowaniu o życiu szkoły podaje: duży wpływ na decyzje dotyczące kwestii dydaktycznych (koncepcja pracy szkoły, zestaw podręczników i programów nauczania, zakup środków dydaktycznych i nagród rzeczowych dla wyróżniających się w nauce uczniów, kwestii wychowawczych (opiniowanie programu wychowawczego szkoły i programu profilaktycznego oraz na decyzje dotyczące kwestii organizacyjnych (opiniowanie planu finansowego, organizacji imprez szkolnych). Największy wpływ rodzice mieli, zdaniem dyrektora, na: organizację imprez takich, jak studniówka, półmetek, zakup nagród, finansowanie wyjazdów uczniów na olimpiady przedmiotowe, konkursy

i zawody sportowe, dofinansowanie zakupu obiadów dla zainteresowanych uczniów, organizacja wyjazdów integracyjnych, wycieczek przedmiotowych i turystyczno-krajoznawczych, organizację wyjść do kina, teatru, muzeów, tematyka godzin z wychowawcą.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: *Funkcjonuje współpraca w zespołach*

Komentarz:

Nauczyciele wspólnie planują działania i rozwiązują problemy opierając się na analizie efektów pracy zespołów. W szkoleniach, które organizowane są w szkole, wiele miejsca poświęca się zagadnieniom dotyczącym metod i form współpracy.

Wymaganie to szkoła spełnia w wysokim stopniu.

Nauczyciele są zaangażowani w pracę zespołów. Wszyscy nauczyciele pracujący w szkole angażują się w pracę co najmniej jednego z wymienionych zespołów (w ramach działalności rady pedagogicznej): ds. wychowania i profilaktyki (39/45), ds. organizacji imprez dla uczniów, rodziców lub nauczycieli (29/45), ds. programowych (27/45), ds. metodycznych (25/45). Ponadto w szkole działają również zespoły: ds. zarządzania szkołą (planowanie i organizacja działalności szkoły), ds. współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły, do spraw ewaluacji wewnętrznej, szkoleniowy (doskonalenie zawodowe nauczycieli), ds. udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, ds. rekrutacji i naboru, ds. wymiany młodzieży. Zdaniem ankietowanego dyrektora większość nauczycieli angażuje się w w pracę zespołów działających w szkole w wysokim stopniu.

Zespoły analizują efekty swojej pracy. W szkole zespoły analizują efekty swojej pracy, co stwierdziła większość ankietowanych nauczycieli (43/45) stosując regularne procedury ewaluacyjne (38/45) lub dokonując spontanicznej refleksji nad efektami po zakończeniu pracy lub jakiegoś jej etapu (5/45). W wywiadzie nauczyciele podali następujące przykłady analiz efektów pracy zespołowej: "zespół do spraw analizowania wyników matur formułuje wnioski i wdraża proponowane rozwiązania, zespół wychowawczy i profilaktyczny formułuje wnioski i modyfikuje działania wychowawcze i profilaktyczne, wypracowuje sposoby udzielania pomocy i wsparcia uczniom, zespoły przedmiotowe formułują wnioski dotyczące, realizacji monitorowania podstawy programowej, dostosowują metody realizacji podstawowy programowej do potrzeb i możliwości uczniów, dokonują wyboru podręczników zgodnie z indywidualnymi potrzebami zespołów klasowych". Zdaniem ankietowanego dyrektora zespoły, które działają w szkole, dokonują analizy efektów swojej pracy stosując regularne procedury ewaluacyjne.

Nauczyciele wspólnie planują działania w szkole opierając się na analizie efektów pracy zespołów. Nauczyciele w ankiecie stwierdzili, że zdecydowana większość działań planowana jest przez nich wspólnie z innymi nauczycielami (36/45) lub większość działań jest planowana wspólnie z innymi nauczycielami (8/45). Większa część tego planowania opiera się na analizie efektów pracy zespołów (44/45). Jako konkretne przykłady tego planowania nauczyciele podali m.in.: opracowanie i modyfikowanie systemu ocenianie (31/45), wybór podręczników (28/45), organizacja imprez klasowych lub szkolnych (23/45), organizacja konkursów szkolnych (13/45), przeprowadzanie matur próbnych (8/45), organizacja zajęć pozalekcyjnych i dostosowanie wymagań do potrzeb i możliwości uczniów (8/45). Zdaniem dyrektora (dane z ankiety) zdecydowana większość działań nauczycieli planowana jest wspólnie z innymi.

Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy. Nauczyciele w ankiecie stwierdzili, że często (30/45) i bardzo często (11/45) wspólnie rozwiązują problemy, które napotykają w szkole, a zespoły pomagają im w rozwiązywaniu tych problemów (40/45), podając jako przykłady (wywiad): "wymianę doświadczeń, planowanie wspólnych działań, pomoc młodym nauczycielom". Dyrektor w ankiecie stwierdził, że najczęściej problemy w szkole rozwiązywane są zespołowo.

Nauczyciele uczestniczą w formach doskonalenia zawodowego dotyczących metod i form współpracy. Zdecydowana większość ankietowanych nauczycieli (41/45), wskazała na szkolenia wewnętrzne dotyczące współpracy, jako na rodzaj formy doskonalenia zawodowego dotyczący metod i form współpracy/pracy zespołowej prowadzony w szkole w tym lub poprzednim roku szkolnym, podając następujące przykłady tych szkoleń: ja i mój uczeń pracujemy aktywnie (24/45), trening kreatywności i projekt jako twórcza i skuteczna metoda pracy (23/45), organizacja matur (10/45). Praktyczną przydatność tych szkoleń wskazali wszyscy ankietowani nauczyciele (zdecydowanie tak - 34/45 i raczej tak - 9/45). Analiza dokumentów szkoły pozwala stwierdzić, że ww. problematyka współpracy między pracownikami szkoły (nauczycielami) znalazła się w programach szkoleń. Dyrektor (ankieta) wskazał na następujące przykłady rodzajów form doskonalenia zawodowego dotyczące metod

i form współpracy/pracy zespołowej jakie były prowadzone w szkole w tym i poprzednim roku szkolnym: szkolenia wewnętrzne, szkolenia zewnętrzne, inne formy (ja i mój uczeń, pracujemy aktywnie, obsługa platformy e-learningowej, trening kreatywności, kreatywny nauczyciel, kreatywny uczeń, projekt jako twórcza i skuteczna metoda pracy). Pracownicy niepedagogiczni stwierdzili, że "raczej" uczestniczą wspólnie z pracownikami pedagogicznymi szkoły w szkoleniach dotyczących doskonalenia pracy zespołowej.

Poziom spełniania wymagania: B

Wymaganie: *Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny*

Komentarz:

W szkole sprawowany jest nadzór pedagogiczny, a nauczyciele z dużym zaangażowaniem uczestniczą w pracach związanych z ewaluacją wewnętrzną. Wnioski z nadzoru pedagogicznego, w tym z ewaluacji, są wdrażane przyczyniając się do rozwoju szkoły.

Szkoła w wysokim stopniu wypełnia wymaganie.

Dyrektor szkoły angażuje nauczycieli do udziału w realizacji ewaluacji wewnętrznej. Wszyscy wypowiadający się nauczyciele (ankieta) stwierdzili, że są zaangażowani w organizowanie i przeprowadzanie ewaluacji wewnętrznej, w tym 20/45 w wysokim stopniu i 24/45 w wystarczającym stopniu, gdyż: uważają ewaluację za niezbędną dla poprawienia jakości własnej pracy (39/45), zwyczajem panującym w szkole -zwykle większość nauczycieli uczestniczy w ewaluacji wewnętrznej (25/45), a jako przykłady tego zaangażowania podali: dostarczanie informacji/wypełnianie ankiet (31/45), przygotowanie narzędzi badawczych (15/45), analizowanie i opracowanie danych z ewaluacji (15/45). Dyrektor podejmował (wywiad) następujące działania w celu zaangażowania nauczycieli do prowadzenia ewaluacji wewnętrznej: ukazanie wymiernych korzyści dla poszczególnych nauczycieli i całej szkoły płynących z przeprowadzenia ewaluacji realizacji konkretnego wymagania, przeprowadzenie szkolenia rady pedagogicznej przez dyrektora Wydziału Ewaluacji Kuratorium Oświaty, również poprzez powołanie zespołu ds. ewaluacji wewnętrznej.

Wyniki wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do planowania pracy szkoły. Wyniki wewnętrznego nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do planowania pracy szkoły, co stwierdzono na podstawie analizy dokumentów szkoły i wywiadów z nauczycielami oraz dyrektorem. Nauczyciele (wywiad) podali następujące przykłady uwzględnienia wniosków płynących z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego podczas tworzenia planu pracy szkoły: opracowanie działań naprawczych dotyczących podniesienia wyników egzaminów maturalnych, podjęcie działań zmierzających do poprawy frekwencji i poprawy systematyczności oceniania. Z dokumentacji szkoły wynika, że wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego obejmują ewaluację, kontrolę i wspomaganie.

Ewaluacja wewnętrzna prowadzona jest z udziałem zespołów nauczycieli. Ewaluacja wewnętrzna prowadzona jest z udziałem zespołów nauczycieli (zespół ds. ewaluacji powołano 30.8.2012), co stwierdziła większość ankietowanych nauczycieli (39/45), którzy jako sposób planowania ewaluacji wewnętrznej podali powoływanie zespołu do przygotowania planu ewaluacji (43/45). Podobnie uważa dyrektor.

Wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego przyczyniają się do wprowadzania prorozwojowych zmian w funkcjonowaniu szkoły. Wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego przyczyniają się do wprowadzania prorozwojowych zmian w funkcjonowaniu szkoły, co stwierdzają wszyscy wypowiedzący się nauczyciele (ankieta), podając (wywiad) następujące i najważniejsze zmiany w funkcjonowaniu szkoły wprowadzone w oparciu o te wnioski: dydaktyka i wychowanie - organizacja dodatkowych zajęć dla uczniów, modyfikacja programu wychowawczego i wewnątrzszkolnego systemu oceniania, wprowadzenie dziennika elektronicznego, opracowanie nowej oferty edukacyjnej, wprowadzenie możliwości wyboru drugiego języka obcego, baza – doposażenie szkoły w nowoczesne pomoce dydaktyczne, wybudowanie boiska wielofunkcyjnego wraz z bieżnią lekkoatletyczną, rewitalizacja budynku szkoły, rozbudowa monitoringu. Podobne zmiany wymienia dyrektor (wywiad). Zmiany te, zdaniem nauczycieli (ankieta), wynikają z wniosków z nadzoru pedagogicznego (są w pełni uwzględniane - 71%, są uwzględniane w dużym zakresie - 27%) i podnoszą jakość pracy szkoły, wpływają na lepszą organizację pracy szkoły i bezpieczeństwo, podnoszą atrakcyjność szkoły, wpływają na poprawę jakości procesu kształcenia, usprawniają przepływ informacji (informacje z wywiadu z nauczycielami).

Poziom spełnienia wymagania: B

Wymaganie: *Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie*

Komentarz:

Warunki lokalowe i wyposażenie umożliwiają realizowanie przyjętych programów nauczania. W szkole podejmowane są skuteczne działania ukierunkowane na wzbogacanie pracowni przedmiotowych w nowoczesne środki dydaktyczne ze szczególnym uwzględnieniem technologii informacyjnej.

Przedstawiona argumentacja świadczy o wysokim poziomie spełnienia wymagania.

Warunki lokalowe szkoły są wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania. Ankietowani nauczyciele stwierdzili, że warunki lokalowe są odpowiednie do realizacji podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania: 40/45 określiło, że są wystarczające, a 4/45 uznało, że występują nieliczne braki. W wywiadzie grupowym nauczyciele jako mocną stronę szkoły, wymieniają: "odnowiona baza lokalowa, wyposażenie w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne, wybudowane boiska sportowego, rozszerzenie monitoringu, doposażenie biblioteki szkolnej, możliwość korzystania z obiadów, utworzenie sklepiku szkolnego, zorganizowanie harcówki". Słabe strony to: "zbyt mała liczba sal lekcyjnych, jedna klatka schodowa". Część ankietowanych rodziców określiła warunki lokalowe, jako odpowiednie (38%), ale większa część (48%) uznała, że występują nieliczne braki. To, że występują znaczące braki wskazało 6% respondentów, a że są te warunki niewystarczające wybrało prawie 6,5% ankietowanych. W wywiadzie natomiast rodzice zwrócili uwagę na wyposażenie szkoły w tablice interaktywne, sale komputerowe, remont boiska szkolnego. Uwagi mają do dużej liczby uczniów w stosunku do warunków lokalowych, brak sali gimnastycznej z prawdziwego zdarzenia, do stanu technicznego schodów, które "są śliski i wytarte, co zagraża bezpieczeństwu uczniów". W wywiadzie grupowym partnerzy szkoły i samorząd stwierdzają, że warunki lokalowe są niewystarczające - jest bardzo ciasno, pewnych rzeczy nie da się zmienić ze względu na konstrukcję budynku, ale przeprowadzono remonty: wymieniono stolarkę, przeprowadzono izolację poziomą i pionową, ocieplono budynek szkolny. Dla rozmówców "istnieje potrzeba rozbudowy klatki schodowej oraz utworzenie auli szkolnej". Dyrektor w swojej ankiecie wyraził opinię, że warunki szkoły są wystarczające. Powyższe informacje potwierdzone zostały podczas obserwacji szkoły.

W szkole znajduje się wyposażenie wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych w szkole programów nauczania. Dla 37/45 ankietowanych nauczycieli wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne jest wystarczające do realizacji przedmiotów. 7/45 uważa jednak, że występują nieliczne braki w wyposażeniu szkoły w pomoce. Zdaniem większości ankietowanych uczniów klas drugich (65%) liczba pomocy jest wystarczająca ("raczej tak" wskazało 54% uczniów, a "tak" - 11%). Dla 33% uczniów szkoła nie dysponuje wystarczająco dużą liczbą pomocy do nauki. W wywiadzie grupowym rodzice różnie wypowiedzieli się na temat wyposażenia, np. "może być ono lepsze", "dyrektor stara się o wyposażenie", "sale nie są tak nowoczesnie wyposażone", "ławki nie są dostosowane do wielkości uczniów". Widzą też oni dobre strony działań dyrektora, np.

"działa strona internetowa", "jest dziennik elektroniczny", "funkcjonują zajęcia e-learningowe". Jednak rodzice zauważyli, że warunki są bardzo dobre. Obserwacja zajęć potwierdza, że nauczyciele wykorzystują dostępne pomoce umożliwiające realizację celów lekcji: całkowicie się zgadzam (3/6), brak odpowiedzi (3/6). Dyrektor w swojej ankiecie uznał, że wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne jest wystarczające.

W szkole istnieje plan wzbogacania warunków lokalowych i wyposażenia szkoły. Dyrektor w ankiecie oraz w trakcie wywiadu podał, że w szkole istnieje plan utrzymania i polepszenia warunków lokalowych. Do najważniejszych zadań zaliczył: modernizację i remont szatni szkolnych, adaptację pomieszczeń na siłownię, remont części sportowej szkoły (duża sala gimnastyczna, mała sala gimnastyczna, prysznice i toalety dla dziewcząt i chłopców, gabinet dla nauczycieli wychowania fizycznego wraz z pomieszczeniem socjalnym, remont nawierzchni boiska szkolnego), a także objęcie szkoły siecią Wi-Fi. Ponadto "organ prowadzący" przeprowadził prace remontowe (elewacja budynku szkoły, izolacja pozioma i pionowa fundamentów budynku szkoły), systematycznie doposaża szkołę w pomoce dydaktyczne. Partnerzy szkoły pomagają szkole poprzez darowizny i wsparcie finansowe przeznaczone na mniejsze prace remontowe (np. wykonanie podchwyty przy schodach, zakup i wymiana armatury łazienkowej) lub zakupy koniecznego wyposażenia (defibrylator). Rodzice ze środków zgromadzonych na funduszu Rady Rodziców finansują: zakup książek do biblioteki szkolnej, zakup nagród dla najlepszych uczniów, wyjazdy uczniów na olimpiady przedmiotowe i zawody sportowe. Powyższe działania wyeksponowane zostały przez partnerów i przedstawicieli lokalnego samorządu. Zgodnie z "Planem poprawy warunków lokalowych i wyposażenia w latach 2008-2013" w szkole realizowane są obecnie następujące zadania: modernizacja boiska wielofunkcyjnego, remont sanitariatów (parter, I piętro, II piętro), w pracowniach multimedialnych montowane są rolety, a także dokonuje się systematycznego zakupu laptopów na potrzeby szkoły.

W szkole podejmuje się działania mające na celu wzbogacenie warunków lokalowych i wyposażenia dydaktycznego. Zdaniem dyrektora (wywiad) "III Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida w Rzeszowie jest liderem na Podkarpaciu w pozyskiwaniu środków w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Szkoła realizowała projekt " Program rozwoju III Liceum Ogólnokształcącego w Rzeszowie" Przedmiotem projektu było wdrożenie programu rozwoju III Liceum Ogólnokształcącego w Rzeszowie ukierunkowanego na wyrównanie szans edukacyjnych 800 uczniów, w tym uczniów o utrudnionym dostępie do edukacji, zmniejszenie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz poprawa jakości procesu kształcenia. Projekt był odpowiedzią na problemy zdiagnozowane na podstawie własnych badań. Dofinansowanie z UE wyniosło 1832421,31 a ostatecznych beneficjentów projektu było 1184. Realizowany jest również Dwustronny Partnerski Projekt Szkół w programie Comenius pt. "Turystyka w centrum i na peryferiach Unii Europejskiej". Szkołą partnerską III LO w Rzeszowie jest Gymnasium Traben-Trarbach - Niemcy". A ankiecie dyrektor stwierdził, że działania podejmowano w szkole w ciągu ostatnich dwóch lat (w tym i poprzednim roku) zmierzające do wzbogacenia zasobów lokalowych według istniejącego planu uzupełniania wyposażenia. Podobnie uważają (w wywiadzie) nauczyciele oraz partnerzy i przedstawiciele lokalnego samorządu (dane z wywiadu). Zdaniem rodziców wzbogacanie warunków lokalowych i wyposażenia w szkole odbywa się głównie poprzez "projekty unijne, w trakcie pisania są dwa projekty o dofinansowanie z Unii".

Poziom spełniania wymagania: B

Wnioski z ewaluacji:

W szkole systematycznie analizuje się wyniki egzaminu maturalnego z wykorzystaniem różnych metod, a podejmowane działania przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia.

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej. Nauczyciele analizują osiągnięcia młodzieży i podejmują działania skutkujące wzrostem efektów kształcenia.

Młodzież chętnie uczestniczy w zajęciach organizowanych przez szkołę. Samodzielnie podejmuje różnorodną aktywność na rzecz własnego rozwoju. Realizowane są przedsięwzięcia zainicjowane przez uczących się. Jednocześnie ankietowana młodzież uważa, że raczej nie ma wpływu na to, co dzieje się na lekcji.

Respektowane są normy społeczne, gdyż uczniowie czują się w szkole bezpiecznie i wiedzą, jakich zasad postępowania oczekuje się od nich. Podejmuje się inicjatywy służące eliminowaniu zagrożeń oraz wzmocnieniu właściwych zachowań. Młodzież prezentuje oczekiwany społecznie poziom kultury osobistej w szkole i poza nią.

Podejmowane liczne inicjatywy na rzecz środowiska oraz aktywna i systematyczna współpraca z wieloma podmiotami w nim działającymi, mają istotny wpływ na wszechstronny wzajemny rozwój.

Koncepcja pracy szkoły oparta jest na celach kształcenia ogólnego i zadaniach wymienionych w aktach prawa oświatowego, warto uzupełnić koncepcję o cele długofalowe związane z rozwojem szkoły.

Nauczyciele III Liceum Ogólnokształcącego w Rzeszowie wspólnie planują działania, analizują wyniki i wdrażają wnioski z przebiegu procesów edukacyjnych.

Znacząca grupa uczniów oraz rodziców nie ma poczucia, że w szkole prowadzone są działania wyrównujące szanse edukacyjne i indywidualizowany jest proces kształcenia.

Szkoła poprzez okazjonalną współpracę z absolwentami, a także w oparciu o pozyskiwane informacje o ich losach, przygotowuje wychowanków do dalszej edukacji i funkcjonowania na rynku pracy, lecz nie w takim zakresie, jaki odpowiadałby uczniom i ich rodzicom.

Szkoła podejmując szereg działań, w tym m. in. organizując "Rzeszowskie Dni Kultury Szkolnej", uroczyste obchody "100-lecia szkoły" czy "Targi edukacyjne" skutecznie promuje wartość edukacji nie tylko w lokalnym środowisku, lecz również w regionie.

Rodzice są partnerami szkoły - opiniując pracę szkoły wpływają na jej działania, uczestniczą w wielu przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę, biorą udział w podejmowaniu decyzji oraz są

informowania o rozwoju swoich dzieci.

Planowanie działań i rozwiązywanie problemów w zakresie dydaktyki, wychowania i opieki oraz innych zadań określonych w statucie szkoły jest efektem pracy zespołowej nauczycieli, którzy doskonaląc swoje umiejętności w tym zakresie chętnie uczestniczą w różnych formach doskonalenia zawodowego.

Nadzór pedagogiczny sprawowany jest w szkole z udziałem nauczycieli, a wyniki tego nadzoru są wykorzystywane do planowania i wdrażania prorozwojowych zmian w funkcjonowaniu liceum.

Warunki lokalowe liceum, 100-letni budynek systematycznie modernizowany i rozbudowywany, dostosowywany do współczesnych wymagań, umożliwiają realizację przyjętych przez szkołę programów nauczania, także opartych na technologii informacyjnej.

Wymaganie	Poziom spełniania wymagania
Obszar: Efekty	
Analizuje się wyniki sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe	B
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności	B
Uczniowie są aktywni	C
Respektowane są normy społeczne	B
Obszar: Procesy	
Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy	B
Oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej	B
Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany	B
Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli	B
Kształtuje się postawy uczniów	B
Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych	B
Obszar: Środowisko	
Wykorzystywane są zasoby środowiska na rzecz wzajemnego rozwoju	A
Wykorzystywane są informacje o losach absolwentów	C
Promowana jest wartość edukacji	A
Rodzice są partnerami szkoły	B
Obszar: Zarządzanie	
Funkcjonuje współpraca w zespołach	B
Sprawowany jest wewnętrzny nadzór pedagogiczny	B
Szkoła lub placówka ma odpowiednie warunki lokalowe i wyposażenie	B

Raport sporządzili:

- Marek Dworak
- Bolesław Staworowski
- Maciej Stopa

Kurator Oświaty:

.....